ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟ୍

ବିଷୟରେ ପୁସ୍ତିକା

ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବୁଝିବା

भारतीय प्रतिभूति और विनिमय बोर्ड

Securities and Exchange Board of India

BSE INVESTORS' PROTECTION FUND

NSE IPFT

MSE METROPOLITAN STOCK EXCHANGE Investor Protection Fund Trust

NSDL Technology, Trust & Reach IPFT

CDSL

ଅସ୍ୱୀକରଣ:

ଏହି ପ୍ରକାଶନରେ ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ବିଚ୍ୟୁତିଗୁଡ଼ିକୁ ଦୁରେଇ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ, ଏହି ଉପକରଣ ଉପଯୋଗରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କର କୌଣସି ପ୍ରକାରର ହାନୀ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରକାଶକମାନେ ଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି।

ଏମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ:

- ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଆଣ୍ଡ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ବୋର୍ଡ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ
- ବିଏସଇ ଏଲଟିଡି
- ନ୍ୟାସନାଲ୍ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଡିପୋଜିଟୋରି ଲିମିଟେଡ୍
- ନ୍ୟାସନାଲ୍ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଏଲଟିଡି
- ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଡିପୋଜିଟୋରି ସର୍ଭିସେସ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍
- ମେଟ୍ରୋପଲିଟାନ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍

ପାଠଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରିତ:

ଏସଇବିଆଇ
ତାରିଖ: ୨୩ ନଭେମ୍ବର, ୨୦୨୦

କଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନୋଟ୍:
ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟ ସମ୍ପର୍କରେ ଆପଣଙ୍କୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ, ମୌଳିକ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖେ। ଅଧିକ ସୂଚନା ନିମନ୍ତେ ଆପଣ ଏସଇବିଆଇ, ବିଏସଇ, ଏନଏସଇ, ଏମଏସଇଆଇ, ଏନଏସଡିଏଲ ଏବଂ ସିଡିଏସଏଲ ୱେବସାଇଟରେ ଅନଲାଇନ୍ କମୋଡିଟି ପରିଦର୍ଶନ କରିପାରନ୍ତି।

"ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ରହିଥିବା ସୂଚନା କେବଳ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ସଚେତନତା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଅଟେ ଏବଂ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ କେବଳ ଅଣ-ଲାଭଦାୟକ, ଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ।

ଏସଇବିଆଇ କିମ୍ବା ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ କିମ୍ବା ଡିପୋଜିଟୋରିଗୁଡ଼ିକର ବିନା ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତିରେଏହି ପୁସ୍ତିକାର କୌଣସି ଅଂଶକୁ ପୁନଃସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ନକଲ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ଡିସ୍କ, ଟେପ୍, ସଛିଦ୍ର ମେଡିଆ କିମ୍ବା ସୂଚନା ଗଚ୍ଛିତକରଣ ଡିଭାଇସ ଇତ୍ୟାଦିରେ ପୁନଃସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

ଏସଇବିଆଇ କିମ୍ବା ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ କିମ୍ବା ଡିପୋଜିଟୋରିଗୁଡ଼ିକ ଏହି ପୁସ୍ତିକାକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ହୋଇଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ହୋଇଥିବା କୌଣସି ପ୍ରକାର କ୍ଷତି କିମ୍ବା ହାନୀ ନିମନ୍ତେ ଦାୟୀ ରହିବେ ନାହିଁ।

ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟିରେ ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ବିଚ୍ୟୁତିଗୁଡ଼ିକୁ ଦୂରେଇ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି। ବର୍ତ୍ତମାନର ମାର୍କେଟ ବିକାଶ ଏବଂ ପ୍ରୟାସଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆଇନ, ନିୟମାବଳୀ, ଏହା ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳ ଏବଂ ସମୟାନୁସାରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଉଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ। କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପ୍ରସ୍ତାବ କିମ୍ବା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ନିମନ୍ତେ ଦୟାକରି ଆମକୁ visitsebi@sebi.gov.in. ରେ ଇମେଲ୍ କରନ୍ତୁ।

ସୂଚୀ		ପୃଷ୍ଠା ସଂ.
ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟର ଉପସ୍ଥାପନ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ		
୧	ନିୟାମକ ଢାଞ୍ଚା	୦୨
୨	ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟ କଣ ଅଟେ?	୦୩
୩	ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟ ଏବଂ ମାଧ୍ୟମିକ ମାର୍କେଟ	୦୫
୪	କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟରେ ମାର୍କେଟ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ମାର୍କେଟ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସଂସ୍ଥା ଅଟନ୍ତି ?	୦୭
ନିବେଶର ମୌଳିକ କଥାଗୁଡ଼ିକ		
୫	ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ କରିବାର ମୁଖ୍ୟ ବିପଦଗୁଡ଼ିକ	୦୯
୬	ବିପଦକୁ କିପରି ହ୍ରାସ କରାଯାଇପାରିବ?	୧୦
ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା		
୭	ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାକ-ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ	୧୦
୮	ଗୋଟିଏ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ନିମନ୍ତେ ପଦ୍ଧତି: ଆପଣଙ୍କର ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତୁ ପ୍ରକ୍ରିୟା	୧୧
୯	ମୌଳିକ ସେବାଗୁଡ଼ିକର ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ (ବିଏସଡିଏ)	୧୨
୧୦	ଅଧିକାର ପତ୍ର	୧୩
୧୧	ନାମାଙ୍କନ	୧୪
ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ମୁଁ କିପରି ନିବେଶ କରେ?		
୧୨	ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟ ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶ	୧୪
୧୩	ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା	୧୫
୧୪	ଅବରୋଧିତ ପରିମାଣ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ସମର୍ଥିତ (ଏଏସବିଏ)	୧୬
୧୫	ମାଧ୍ୟମିକ ମାର୍କେଟ ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶ	୧୬
୧୬	ଟ୍ରେଡିଂ ଦିବସ ଏବଂ ଟ୍ରେଡଗୁଡିକର ଟ୍ରେଡିଂ ଏବଂ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ	୧୭
୧୭	ଚୁକ୍ତି ନୋଟ୍	୧୮
୧୮	ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ଏସ୍ଏମଏସ୍ ଏବଂ ଇମେଲ୍ ଚେତାବନୀ	୧୯
୧୯	ଚାଲୁ ଆକାଉଣ୍ଟ ପ୍ରାଧିକରଣ	୨୦
୨୦	ଟ୍ରେଡ ଯାଞ୍ଚକରଣ	୨୦
୨୧	ମାର୍ଜିନ ଟଙ୍କା କ'ଣ?	୨୧
୨୨	ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ଏବଂ ଡିପୋଜିଟରୀ ଠାରୁ ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନେ	୨୧
୨୩	ସଙ୍ଗଠିତ ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ (ସିଏଏସ)	୨୨
୨୪	ଡେରିଭେଟିଭସ ମାର୍କେଟ	୨୨
ମ୍ୟୁଚୁଆଲ୍ ଫଣ୍ଡ ଏବଂ ଇଟିଏଫ		
୨୫	ମ୍ୟୁଚୁଆଲ୍ ଫଣ୍ଡ	୨୩
୨୬	ମ୍ୟୁଚୁଆଲ୍ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକରେ କିପରି ନିବେଶ କରିବେ?	୨୪
୨୭	ମ୍ୟୁଚୁଆଲ୍ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକରେ ଉତ୍ପାଦ ଲ୍ୟାବେଲିଂ	୨୪
୨୮	ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଟ୍ରେଡେଡ ଫଣ୍ଡ (ଇଟିଏଫ)	୨୫
ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ		
୨୯	ଏସଇବିଆଇ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଏସସିଓ ଆରଇଏସ)	୨୫
୩୦	ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଏବଂ ଡିପୋଜିଟରୀର ନିବେଶକାରୀ ସେବା କେନ୍ଦ୍ର	୨୬
୩୧	ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପଦ୍ଧତି	୨୭

	ଦାବିହୀନ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ/ବକେୟା ଲାଭାଂଶ ପରିମାଣ – ଆଇଇପିଏଫ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ପରିଶିଷ୍ଟ		୨୭
୩୨	ପରିଶିଷ୍ଟ – ୧	ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ନିବେଶ/ଟ୍ରେଡିଂର କରଣୀୟ ଏବଂ ଅକରଣୀୟଗୁଡ଼ିକ ମାର୍କେଟରେ	୨୮
୩୩	ପରିଶିଷ୍ଟ – ୨	ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ	୩୦
୩୪	ପରିଶିଷ୍ଟ – ୩	ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ନିବେଶ ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଚେତାବନୀ	୩୧
୩୫	ପରିଶିଷ୍ଟ – ୪	ଏଏସବିଏରେ ୟୁନିଫାଏଡ ପେମେଣ୍ଟ ଇଣ୍ଟରଫେସ୍ (ୟୁପିଆଇ)	୩୪
୩୬	ପରିଶିଷ୍ଟ – ୫	ଶବ୍ଦକୋଷ	୩୫

ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁରୀପ୍ରାପ୍ତ

भारतीय प्रतिभूति और विनिमय बोर्ड
Securities and Exchange Board of India

NSE IPFT

BSE INVESTORS' PROTECTION FUND

MSE METROPOLITAN STOCK EXCHANGE Investor Protection Fund Trust

NSDL Technology, Trust & Reach IPFT

CDSL

ଅଭିନନ୍ଦନ ଏବଂ ନମସ୍ତେ...

> ଆପଣ ଜଣେ ନିବେଶକାରୀ ଅଟନ୍ତି କି, ଯିଏ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ସେୟାରଗୁଡ଼ିକରେ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି?

ଯଦି ହଁ, ତେବେ ଆପଣ ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ କରିବାର ମୌଳିକ କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିପାରନ୍ତି।

ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିବେଶ ନିମନ୍ତେ ଗାଇଡ୍‌ଭାବରେ କାମ କରେ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟ ବିଷୟରେ ଏହା ମୌଳିକ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ। ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ (ଆରବିଆଇ), ଭାରତୀୟ ବୀମା ରେଗୁଲେଟର ଏବଂ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ (ଆଇଆରଡିଏଆଇ), ପେନସନ ଫଣ୍ଡ ରେଗୁଲେଟରୀ ଏବଂ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ (ପିଏଫଆରଡିଏ), କର୍ପୋରେଟ ବ୍ୟାପାର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ (ଏମସିଏ), ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ଅନ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧୀନରେ ଥିବା ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିବା ବିଷୟରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାଟି ନୁହେଁ।

୧

ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ନିୟାମକ ଢାଞ୍ଚା

ଏସଇବିଆଇ ଅଧିନିୟମ ୧୯୯୨, (ଏସଇବିଆଇ ଅଧିନିୟମ) ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଏସଇବିଆଇ ନିୟମ/ସର୍କୁଲାର/ନିୟମାବଳୀ/ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ସେୟାର, ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡର ୟୁନିଟ, ଡେରିଭେଟିଭ ଇତ୍ୟାଦିର କିଣିବା, ବିକିବା ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର କାରବାର କରିବାର ନିୟମ ଏବଂ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଆଣ୍ଡ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ବୋର୍ଡ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ (ଏସଇବିଆଇ)ର ପରିସର ଭୁକ୍ତ ଅଟେ।

ଏସଇବିଆଇ ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁସାରେ ଏପ୍ରିଲ୍ ୧୨, ୧୯୯୨ରେ ଏସଇବିଆଇ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲା। ଏସଇବିଆଇର ଶାସନାଦେଶ ହେଉଛି ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟର ବିକାଶକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଏବଂ ଏହାଛଡ଼ା ଜଡ଼ିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ କିମ୍ୱା ଏହା ସହ ଜଡିତ ଥିବା ଘଟଣା କ୍ରମ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ।

ବର୍ତ୍ତମାନ "ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟ"କୁ ଚଳାଉଥିବା ଚାରିଗୋଟି ମୁଖ୍ୟ ନିୟମଗୁଡିକ ହେଉଛି:

- ଏସଇବିଆଇ ଅଧୀନିୟମ, ୧୯୯୨, ଯାହା ଏସଇବିଆଇକୁ ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସଶକ୍ତ କରେ (୧) ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ, (୨) ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟର ଉନ୍ନତିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ନିମନ୍ତେ ଏବଂ (୩) ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ।
- କମ୍ପାନିଜ୍ ଅଧିନିୟମ, ୨୦୧୩, ଯାହା ମଞ୍ଜୁରୀ, ଆବଣ୍ଟନ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର; ସର୍ବସାଧାରଣ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ନିୟମଗୁଡିକ ପ୍ରଦାନ କରେ;
- ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଚୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ (ନିୟମ) ଅଧିନିୟମ, ୧୯୫୬, ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜରେ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକରେ ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକର ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ ନିୟମ ପ୍ରଦାନ କରେ।
- ଡିପୋଜିଟୋରି ଅଧିନିୟମ, ୧୯୯୬, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଡିମ୍ୟାଟେରିଆଲାଇଜଡ (ଡିମାଟ) ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ମାଲିକାନା ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ।

୨

ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟ କଣ ଅଟେ?

ଇକ୍ୱିଟି ସେୟାର୍ କିମ୍ବା ସାଧାରଣଭାବ ସେୟାର୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀରେ ମାଲିକାନାର ଅଂଶକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ। ଜଣେ ନିବେଶକାରୀ ଯିଏ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ସେୟାରଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ସେୟାରଧାରୀ କୁହାଯାଏ ଏବଂ ସେ କମ୍ପାନୀର ଲାଭଗୁଡିକରୁ ଲାଭାଂଶ ଭଳି କର୍ପୋରେଟ ସୁଫଳଗୁଡ଼ିକ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି। କମ୍ପାନୀର ସାଧାରଣ ସଭାରେ କମ୍ପାନୀର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ମଧ ନିବେଶକଙ୍କର ଭୋଟ ଦେବା ଅଧିକାର ପାଇବାର ହକ ରହିଛି।

ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ ଯାହାକୁ ଜଣେ ନିବେଶକଙ୍କ ଠାରୁ କମ୍ପାନୀ/ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଉଧାର ନିଆଯାଏ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉକ୍ତ ନିବେଶକଙ୍କୁ ପଇଠ କରାଯିବା ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିଦେଲ୍‌କୁ ଋଣପତ୍ର କିମ୍ବା ବଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ବୋଲି ମଧ କୁହାଯାଏ। ଜଣେ ନିବେଶକ ଯିଏ ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିରେ ନିବେଶ କରୁଛନ୍ତି ସେ ସୁଧ ଦେୟ ଏବଂ ମୂଳଧନର (ନିବେଶ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥ) ପୁନଃପଇଠ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି। ଏକ ସ୍ଥିର ଅବଧି ନିମନ୍ତେ ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ, ଯାହାର ଶେଷରେ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍‌ର ମଞ୍ଜୁରକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିକ୍ୟୁରିଟି ମୋଚନ କରାଯାଇପାରିବ। ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟି ସୁରକ୍ଷିତ (ବନ୍ଧକ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ) କିମ୍ବା ଅସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇପାରିବ।

ଡେରିଭେଟିଭଗୁଡ଼ିକ ଆର୍ଥିକ ଉପକରଣ ଅଟନ୍ତି ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ, ଯେପରି କି ସେୟାର, ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍, କମୋଡିଟି ଇତ୍ୟାଦି। ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ କିଣାବିକା ହୋଇଥିବା ଡେରିଭେଟିଭଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରକାରଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛନ୍ତି ଫ୍ୟୁଚରର ଏବଂ ଅପ୍‌ସନ୍‌ସ୍

ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଏକ ପ୍ରକାରର ଆର୍ଥିକ ଉପକରଣ ଯାହା ଅନେକ ନିବେଶକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସଂଗୃହିତ ହୋଇଥିବା ଟଙ୍କା ସମୂହରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ। ଏହି ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ/ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ତାହାପରେ ସେୟାର, ବଣ୍ଡ, ମାର୍କେଟମନି ମାର୍କେଟ ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଭଳି ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍‌ରେ ନିବେଶ କରନ୍ତି।

ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ଯେଉଁଠି କମ୍ପାନୀମାନେ ନିବେଶକମାନଙ୍କୁ (ସର୍ବସାଧାରଣ) ସିକ୍ୟୁରିଟି ମଞ୍ଜୁର କରି ପାଣ୍ଠି ଉଠାଇ ପାରିବେ ଯଥା, ଇକ୍ୱିଟି ସେୟାର, ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍, ଡେରିଭେଟିଭ, ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ଏହା ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ଯେଉଁଠି ନିବେଶକମାନେ ବିଭିନ୍ନ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ (ସେୟାର, ବଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦି) କିଣି ପାରିବେ କିମ୍ବା ବିକ୍ରି କରିପାରିବେ। ଥରେ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ (କିମ୍ବା ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍) ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଗଲେ କମ୍ପାନୀଙ୍କୁ ଅନୁମୋଦିତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ (କିମ୍ବା ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍)ର ତାଲିକା କରିବା ଦରକାର। ତେଣୁ କରି ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟ ହେଉଛି ପୁଞ୍ଜି ମାର୍କେଟର ଏକ ଅଂଶ ଅଟେ।

ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟର ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ନିବେଶକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସଞ୍ଚୟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନକୁ ସକ୍ରିୟ କରିବା। ଯେତେବେଳେ ନିବେଶକମାନେ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ/ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପାଣ୍ଠି ଆବଶ୍ୟକତା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍‌ରେ ନିବେଶ କରନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଏହା କରାଯାଏ। ନିବେଶକମାନେ ସୁଧ, ଲାଭାଂଶ, ପୁଞ୍ଜି ବୃଦ୍ଧି, ବୋନସ ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ସୁଫଳଗୁଡ଼ିକ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି। ଏହି ଭଳି ନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ ପ୍ରତି ଅବଦାନ ଦିଅନ୍ତି।

ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟର ଦୁଇଟି ପାରସ୍ପରିକ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଏବଂ ଅଭିନ୍ନ ଭାଗ ରହିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି:

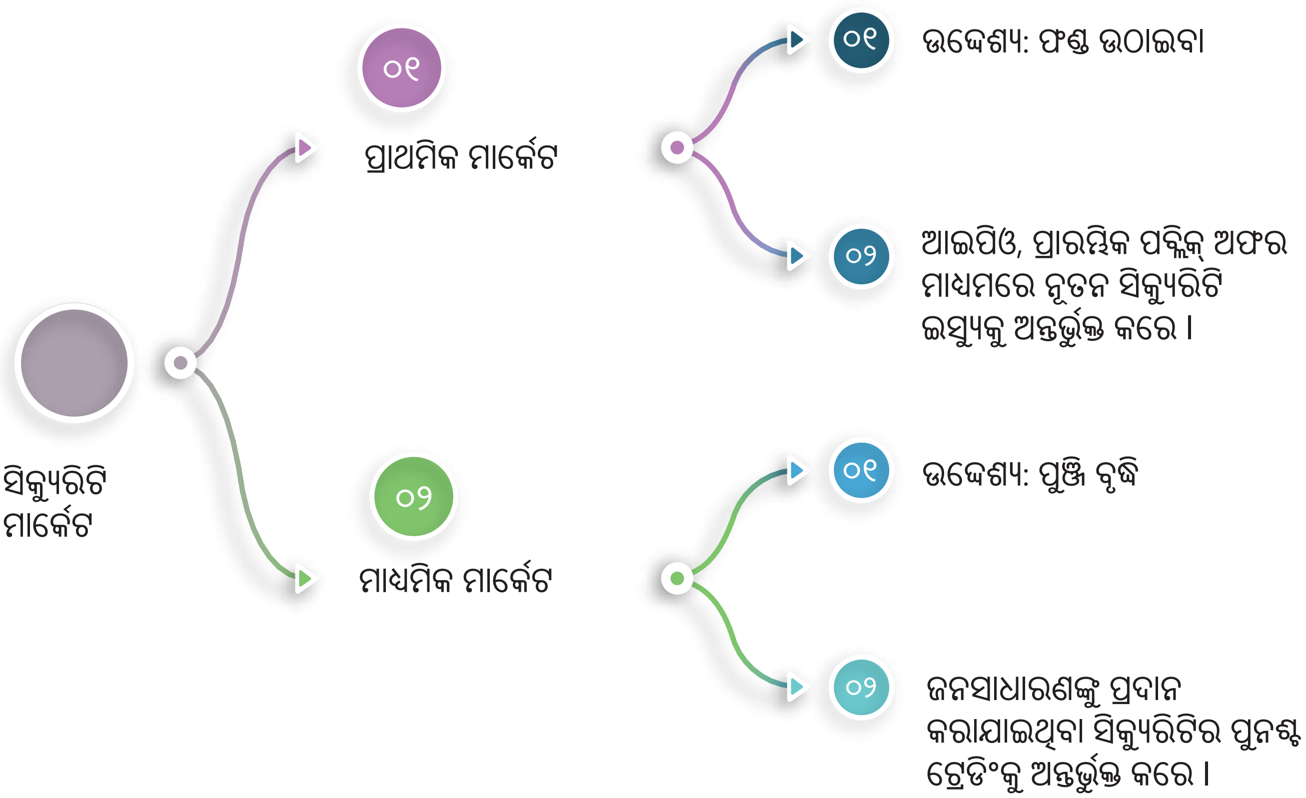

୩

ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟ ଏବଂ ମାଧ୍ୟମିକ ମାର୍କେଟ

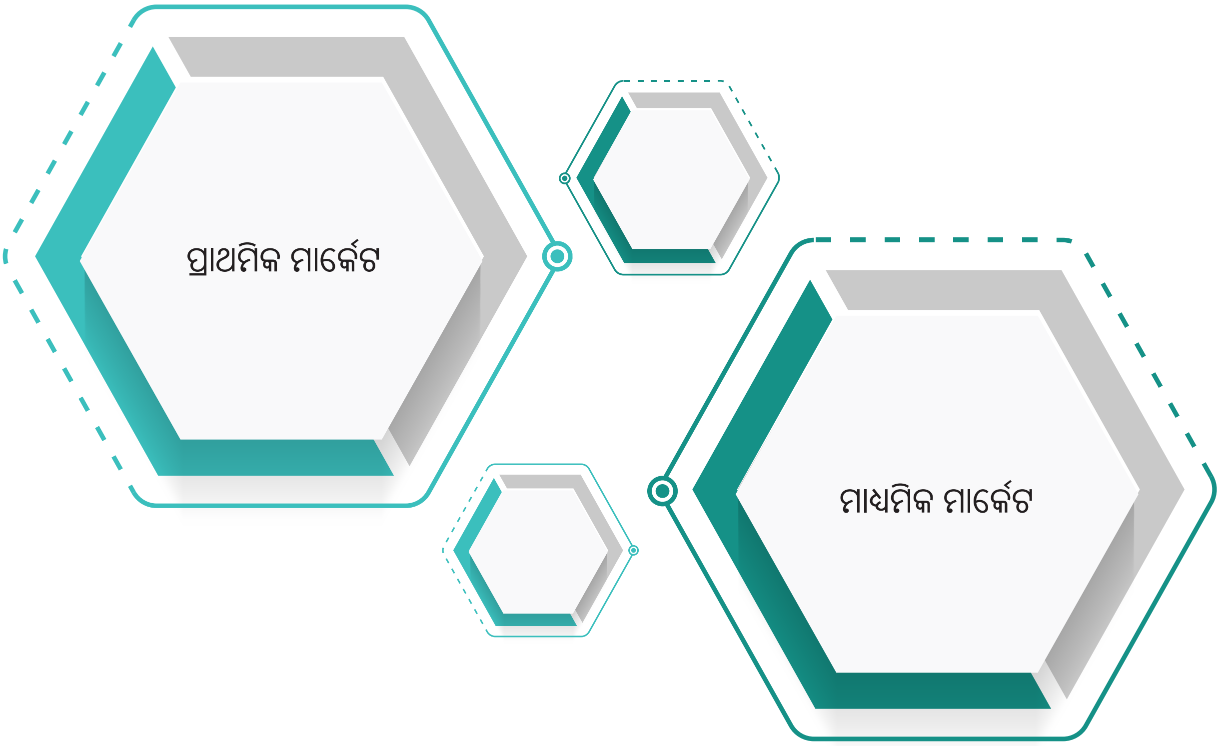

ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟ: ଏହି ମାର୍କେଟକୁ ନୂତନ ଇସ୍ୟୁ ମାର୍କେଟ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ଯେଉଁଠି କମ୍ପାନୀ/ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ନୂତନ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଇସ୍ୟୁ କରି ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଠାରୁ ପାଣି (ପୁଞ୍ଜି) ଉଠାନ୍ତି । (ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ, ଲାଭାଂଶଗୁଡ଼ିକ, ବଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଇତ୍ୟାଦି) ।

ସିକ୍ୟୁରିଟି ଇସ୍ୟୁକାରୀ ଦୁଇଟି ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରକାରର ଅଟନ୍ତି:

- କର୍ପୋରେଟ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ (କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ), ଏଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଇକ୍ୱିଟି ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକ (ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ) ଏବଂ ଋଣ ଉପକରଣ (ବଣ୍ଡ, ଲାଭାଂଶ ଇତ୍ୟାଦି)
- ସରକାର (କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ) ଏଗୁଡ଼ିକ ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମଞ୍ଜୁର କରନ୍ତି (ଦିନାଙ୍କିତ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଏବଂ ରାଜକୋଷ ବିଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ)।

ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟରେ କରାଯାଉଥିବା ଇସ୍ୟୁଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକାରଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି:

୧ ପବ୍ଲିକ୍ ଇସ୍ୟୁ

ସମସ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ଏବଂ ଯେ କେହି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସବସ୍କ୍ରାଇବ କରିପାରିବେ। ଇକ୍ୱିଟି ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ସର୍ବସାଧାରଣ ମଞ୍ଜୁରୀକୁ ନିମ୍ନ ମତେ ଶ୍ରେଣୀକରଣ କରାଯାଇପାରିବ:

i. ଇନିସିଆଲ୍ ପବ୍ଲିକ୍ ଅଫର (ଆଇପିଓ:

ଗୋଟିଏ ଆଇପିଓ ହେଉଛି ଯେଉଁଠି ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଥମ ସର୍ବସାଧାରଣ ଅଫର ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ। ଆଇପିଓ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରେ ହୋଇପାରିବ:

-   ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ଫ୍ରେସ୍ ଇସ୍ୟୁ ଯେଉଁଠି କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବସାଧାରଣ ନିବେଶକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନୂତନ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ। ଏହି ପ୍ରକାରର ଏକ ଇସ୍ୟୁରେ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ନିବେଶକମାନଙ୍କ ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ହେବା ନିମନ୍ତେ କମ୍ପାନୀ ପାଖକୁ ଯିବ।

-   ବିକ୍ରି ନିମନ୍ତେ ଅଫର, ଯେଉଁଠି ରହିଥିବା ସେୟାରଧାରୀମାନେ ଯଥା; ପ୍ରୋତ୍ସାହନକାରୀମାନେ କିମ୍ବା ଆର୍ଥିକ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କିମ୍ବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ସେମାନଙ୍କର ସେୟାର ପୁଞ୍ଜିକୁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି। ଏହି ପ୍ରକାରର ଏକ ଇସ୍ୟୁ ନିବେଶକମାନଙ୍କ ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକ ସେହି ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବ ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ପାଖକୁ ଯିବ ନାହିଁ।

ii. ଫଲୋ ଅନ ପବ୍ଲିକ ଅଫର (ଏଫପିଓ):

ଅତୀତରେ ଆଇପିଓ କରି ସାରିଥିବା ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଜୁରୀକାରୀ/କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଏହା କରାଯାଏ ଏବଂ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍‌ର ଏକ ସଦ୍ୟତମ ଇସ୍ୟୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛି।

୨ ପ୍ରିଫରେନେସିଆଲ୍ ମଞ୍ଜୁରୀ

ଇସ୍ୟୁ ଏହି ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନକାରୀମାନେ, ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିବେଶକମାନେ, କର୍ମଚାରୀମାନେ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ଭଳି ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିବା ନିବେଶକ ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରତି ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ।

୩ ରାଇଟ୍ ଇସ୍ୟୁ

ଯେତେବେଳେ କମ୍ପାନୀ ଏହାର ରହିଥିବା ସେୟାରଧାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ରହିଥିବା ସେୟାରହୋଲଡିଂର ଆନୁପାତିକ ଭାବରେ ନୂତନଭାବରେ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ସେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ସବସ୍କ୍ରାଇବ କରିବାର ଅଧିକାର ଦିଏ ଏହାକୁ ରାଇଟ୍ ଇସ୍ୟୁ କୁହାଯାଏ।

୪ ବୋନସ୍ ଇସ୍ୟୁ

ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ଆଗରୁ ରହିଥିବା ସେୟାରହୋଲଡରମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ସେୟାର ଅନୁପାତରେ ଏବଂ କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ବିନା ଅତିରିକ୍ତ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ସେତେବେଳେ ଏହାକୁ ଏକ ବୋନସ୍ ମଞ୍ଜୁରୀ କୁହାଯାଏ।

ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଠାରୁ ପାଣ୍ଠି ଉଠାଇବା ନିମନ୍ତେ କମ୍ପାନିଗୁଡିକୁ ଏସଇବିଆଇ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଅଫର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ଫାଇଲ କରିବା ଦରକାର ପଡ଼େ, ଯାହାକୁ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ରେଡ ହେରିଂ ପ୍ରସପେକ୍ଟସ କିମ୍ବା ଡ୍ରାଫ୍ଟ ପ୍ରସପେକ୍ଟସ କୁହାଯାଏ। ଏହି ପ୍ରସପେକ୍ଟସରେ କମ୍ପାନୀର ଇତିହାସ, ପ୍ରମୋଟରମାନଙ୍କର ବିବରଣୀ, ବ୍ୟବସାୟ ମଡେଲ, କମ୍ପାନୀର ଆର୍ଥିକ ଇତିହାସ, ସେହି ବ୍ୟବସାୟରେ ବିପଦ, ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ମନି ଉଠାଯାଉଛି, ଇସ୍ୟୁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଭଳି ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ ଥାଏ ଯାହା ଜଣେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କୁ ଉକ୍ତ କମ୍ପାନୀର ସେୟାରଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସୁଚିନ୍ତିତ ନିଷ୍ପତି ନେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ। ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଉଥିବା ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍‌କୁ ଗୋଟିଏ ଅନୁମୋଦନପ୍ରାପ୍ତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ବନ୍ଦ ହେବା ତାରିଖର ଛ (୦୬)ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସରୁ କମ ଅବଧିରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ। ତାହାପରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ଅନୁମୋଦନପ୍ରାପ୍ତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ, ଯେଉଁ ଠାରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଟ୍ରେଡିଂ ହୋଇଥାଏ। କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ କ୍ରେଡିଟ ହୁଏ ଯାହା ଏକ ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଡିପୋଜିଟୋରୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଡିପୋଜିଟୋରୀ ସହିତ ବଜାୟ ରଖାଯାଏ। ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ(ଡିପି). ଜଣେ ନିବେଶକାରୀ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ମାଧ୍ୟମରେ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜରେ ବିକ୍ରି କରିପାରିବେ ଏବଂ ଟଙ୍କା ପାଇପାରିବେ।

ମାଧ୍ୟମିକ ମାର୍କେଟ: ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟରେ ଥରେ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମଞ୍ଜୁର ହେଲେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ନିବେଶକାରୀମାନେ ସେହି ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍‌କୁ କିଣି ପାରିବେ କିମ୍ବା ବିକି ପାରିବେ। ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକର ଦୁଇଗୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଭାଗ ରହିଛି- କ୍ୟାସ ମାର୍କେଟ ଭାଗ ଏବଂ ଡେରିଭେଟିଭସ୍ ମାର୍କେଟ ଭାଗ।

୪

ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟରେ କେଉଁମାନେ ମାର୍କେଟ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ମାର୍କେଟ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଅଟନ୍ତି?

ମାର୍କେଟ ଭିତ୍ତିଭୂମୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ (ଯଥା. ମଞ୍ଜୁରୀ, ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡିକର କ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ) ନେଣଦେଣଗୁଡିକର ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ଭିତିଭୂମିକୁ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ, ଡିପୋଜିଟରୀ ଏବଂ କ୍ଲିୟରିଂ କର୍ପୋରେସନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ। ଏହି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମାର୍କେଟ ଭିତିଭୂମି ସଂସ୍ଥା (ଏମଆଇଆଇଏସ) ଭାବରେ ପରିଚିତ ଅଟନ୍ତି। ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜିକୃତ ମାର୍କେଟ ଭିତ୍ତିଭୂମୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର (ଏମଆଇଆଇଏସ) ଗୋଟିଏ ତାଲିକା ଲିଙ୍କରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ: https://www.sebi.gov.in/intermediaries.html.

ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡିକର କ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟର ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକୃତ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏବଂ ମାର୍କେଟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଏକ ଉଚିତ ଢଙ୍ଗରେ ସାରା ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକୃତ ସ୍କ୍ରିନଭିତିକ ଟ୍ରେଡିଂ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି। ଭାରତରେ ଏସଇବିଆଇ ଅନୁମୋଦିତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ଲିଙ୍କରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ:
https://www.sebi.gov.in/stock-exchanges.html.

ସାରା ଦେଶର ପ୍ରମୁଖ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ବିଏସଇ ଲିମିଟେଡ୍ (ବିଏସଇ), ନ୍ୟାସନାଲ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ (ଏନଏସଇ) ଏବଂ ମେଟ୍ରୋପଲିଟାନ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ (ଏମଏସଇ)।

 କ୍ଲିୟରିଂ କର୍ପୋରେସନ କ୍ଲିୟରିଂ କର୍ପୋରେସନଗୁଡ଼ିକର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସାୟଗୁଡ଼ିକର ସେଟେଲମେଣ୍ଟକୁ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ପ୍ରଦାନ କରିବା। ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କ୍ଲିୟରିଂ କର୍ପୋରେସନଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ରେତା ନିଜେ କ୍ରୟ କରିଥିବା ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ପାଇବେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିକ୍ରେତା ନିଜେ ବିକ୍ରୟ କରିଥିବା ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ନିମନ୍ତେ ମନି ପାଇବେ।

NSE Clearing

Indian Clearing Corporation Limited
ICCL
Reliability builds relationships

METROPOLITAN CLEAR

ଡିପୋଜିଟରୀଗୁଡ଼ିକ: ଡିପୋଜିଟରୀଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସେହି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଡିମ୍ୟାଟେରିଆଲାଇଜେଡ/ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଆକାରରେ ରଖନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କାରୀମାନଙ୍କ (ଡିପି) ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ଡିମାଟ ସେବାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି। ଆମ ଦେଶରେ ଦୁଇଗୋଟି ଡିପୋଜିଟରୀ ରହିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ହେଉଛି, ନ୍ୟାସନାଲ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଡିପୋଜିଟରୀ ଲିମିଟେଡ (ଏନଏସଡିଏଲ) ଏବଂ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଡିପୋଜିଟରୀ ସର୍ଭିସେସ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ (ସିଡିଏସଏଲ)। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କାରୀମାନେ (ଡିପିଏସ) ରହିଛନ୍ତି (ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡିକ ଶାଖାଗୁଡ଼ିକ ପରି), ଏଗୁଡ଼ିକ ନିବେଶକାରୀଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସେବାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଯେପରି କି, ଗୋଟିଏ ଡିମାଟ ଏକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ଏବଂ ବଜାୟ ରଖିବା, ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ଡିମାଟେରିଆଲାଇଜେସନ ଇତ୍ୟାଦି।

ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ମାଧ୍ୟମିକ ମାର୍କେଟଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତମ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମାର୍କେଟ ମଧ୍ୟସ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛନ୍ତି ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ। ଏହି ମାର୍କେଟ ମଧ୍ୟସ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ କିଣାବିକାରେ ଅର୍ଡର ନିର୍ବାହ କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସମର୍ଥନ କରନ୍ତି, ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ସମ୍ଭାଳନ୍ତି ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ଟ୍ରେଡିଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି। କେତେକ ପ୍ରମୁଖ ମଧ୍ୟସ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛନ୍ତି ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରମାନେ, ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନେ, ମର୍ଚାଣ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କରମାନେ, ସେୟାର ଏବଂ ଟ୍ରାନ୍ସଫର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ, ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାରମାନେ ଇତ୍ୟାଦି। ଏହି ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟସ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଏସଇବିଆଇ ସହିତ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିୟମରେ ବାନ୍ଧି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ। ଏସଇବିଆଇ ସହିତ ପଞ୍ଜୀକୃତ ମାର୍କେଟ ମଧ୍ୟସ୍ଥଗୁଡ଼ିକଙ୍କର ଏକ ତାଲିକାକୁ ନିମ୍ନ ଲିଙ୍କରେ ଅଭିଗମ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ: https://www.sebi.gov.in.

ନିବେଶର ମୌଳିକ କଥାଗୁଡ଼ିକ

ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ଆପଣ ନିବେଶ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆପଣ ନିଜର ନିବେଶ ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବା ଏବଂ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଦରକାର, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ରିସ୍କ ଆପେଟାଇଟ୍ (କେତେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆପଣ ରିସ୍କ ନେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି)କୁ ବୁଝିବା ଏବଂ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଦରକାର। ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିବେଶ ନିଷ୍ପତି ଆପଣଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକୁ ଏବଂ ଦରକାରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କର ଅଭିଳଷିତ ପସନ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ହେବା ଉଚିତ। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଲଗାତାର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦେଉଥିବା ନିରାପଦ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକରେ ନିବେଶ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି କିମ୍ବା ଆପଣ ଅଧିକ ରିସ୍କ ନେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରି ଆପଣଙ୍କୁ ଅଧିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦେଉଥିବା ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକରେ ନିବେଶ କରିବେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିବେଶ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ମୂଲ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନର ରିସ୍କ ନେଇ ଆସେ। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଅଟୋମୋବାଇଲ ଶିଳ୍ପର ସେୟାରଗୁଡିକ ଅଟୋମୋବାଇଲ ଶିଳ୍ପ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ରିସ୍କକୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବ (ବିକ୍ରି ବୃଦ୍ଧି କିମ୍ବା ହ୍ରାସ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ବ୍ରାଣ୍ଡର କାରଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାଣ୍ଡର କାରଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବିକ୍ରି ହୋଇପାରେ, ଇତ୍ୟାଦି।)

ଥରେ ଆପଣ ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିସାରିବା ପରେ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ରିସ୍କ ଆପେଟାଇଟ୍ କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିସାରିବା ପରେ, ଦୟାକରି ଆପଣ କେତେ ପରିମାଣରେ ଏବଂ କେତେ ସମୟ ଅବଧି ନିମନ୍ତେ ନିବେଶ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ତାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରନ୍ତୁ। ରିସ୍କ ନେବାର ଦକ୍ଷତା ନିବେଶକ ଅନୁସାରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ନିବେଶକାରୀଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ବୟସ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ।

ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର, ଦାୟିତ୍ୱ, ନିବେଶରେ କଣ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ କଣ ନକରିବା ଉଚିତ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ଏସଇବିଆଇ, ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଏବଂ ଡିପୋଜିଟରୀ ୱେବସାଇଟ/ଗୁଡ଼ିକରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ। ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟ ନିବେଶରେ କରଣୀୟ ଏବଂ ଅକରଣୀୟଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାର ପରିଶିଷ୍ଟ-I ରେ ମଧ୍ୟ ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଛି। ଏହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାର ପରିଶିଷ୍ଟ-II ରେ ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଛି।

ନିବେଶକାରୀମାନେ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ସେୟାରଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜ୍ଞାତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ। ସେମାନେ ଯତ୍ନର ସହିତ କମ୍ପାନୀ ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ତ ସୂଚନା ପଢିବା ଉଚିତ, ଯେପରି କି କମ୍ପାନୀ ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରକଟୀକରଣଗୁଡ଼ିକ, ଏହାର ପ୍ରମୋଟରଗୁଡ଼ିକ, ପ୍ରକଳ୍ପ ବିବରଣୀ, ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ ଇତ୍ୟାଦି। ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକର ୱେବସାଇଟଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ ମିଳିବ।

ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀମାନେ କୌଣସି ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ନିବେଶ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ସହିତ ମଧ୍ୟ ପରାମର୍ଶ କରିପାରନ୍ତି। ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ନିବେଶ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ (ମାନଙ୍କ)ର ଏକ ତାଲିକା ନିମ୍ନ ଲିଙ୍କରେ ମିଳିଯାଇ ପାରେ:
https://www.sebi.gov.in.

ଏପରିକି ନିବେଶକାରୀମାନେ ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ନିବେଶ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଠାରୁ ଅପ୍ରୟୋଜନୀୟ ନିବେଶ ପରାମର୍ଶ ବିରୋଧରେ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ। ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ନିମନ୍ତେ, ଆପଣ ଏହି ପୁସ୍ତିକାର ପରିଶିଷ୍ଟ-III ଦେଖିପାରନ୍ତି।

୪

ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ କରିବାରେ ପ୍ରମୁଖ ରିସ୍କଗୁଡ଼ିକ

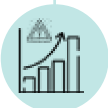

ମାର୍କେଟିଂ ରିସ୍କ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ରିସ୍କ: ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ମୋଟାମୋଟି କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାକୁ ଏବଂ ଦେଶର ସାଧାରଣ ଅର୍ଥନୀତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା କାରକଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁଁ ନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ସାମ୍ନା କରୁଥିବା ରିସ୍କକୁ ଏହା ସୂଚାଇ ଥାଏ।

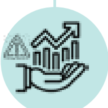

ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ରିସ୍କ: ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କମ୍ପାନୀ କିମ୍ବା ଶିଳ୍ପ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ରିସ୍କକୁ ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ରିସ୍କ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇପାରିବ।

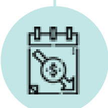

ମୁଦ୍ରାସ୍ଫିତି ରିସ୍କ: ମୁଦ୍ରାସ୍ଫିତି ରିସ୍କକୁ ମଧ୍ୟ କ୍ରୟ କ୍ଷମତା ରିସ୍କ କୁହାଯାଏ। ଏହାକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଏ ଯେ, ଗୋଟିଏ ନିବେଶରୁ ଆସୁଥିବା ଟଙ୍କା ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ହରାଇବ କାରଣ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫିତି ଯୋଗୁଁ ଏହାର କ୍ରୟ କ୍ଷମତା ହ୍ରାସ ପାଏ।

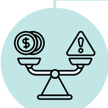

ଲିକ୍ୱିଡିଟି ରିସ୍କ: ଯେତେବେଳେ ଖୁବ ଶୀଘ୍ର ଗୋଟିଏ ନିବେଶକୁ କ୍ରୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବିକ୍ରି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ସେତେବେଳେ ଲିକ୍ୱିଡିଟି ରିସ୍କ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ।

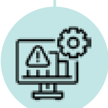

ବ୍ୟବସାୟିକ ରିସ୍କ: କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପ୍ରତିକୂଳ ପରିଚାଳନାଗତ, ମାର୍କେଟ କିମ୍ବା ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ବନ୍ଦ ହୋଇପାରେ, ଏହାକୁ ବ୍ୟବସାୟ ରିସ୍କ ସୂଚାଇଥାଏ।

ଅସ୍ଥିରତା ରିସ୍କ: କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ଷ୍ଟକ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମୟକ୍ରମେ ହ୍ରାସ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ଏହି କାରଣରୁ ଅସ୍ଥିରତା ରିସ୍କ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ।

ମୁଦ୍ରା ରିସ୍କ: ଜଣେ ନିବେଶକାରୀ ଯେତେବେଳେ ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରାରେ ନିବେଶ କରିଛନ୍ତି କିମ୍ବା ବୈଦେଶିକ-ମୁଦ୍ରା-ଟ୍ରେଡେଡ ନିବେଶଗୁଡ଼ିକ କରିଛନ୍ତି ସେତେବେଳେ ସେ ସାମ୍ନା କରୁଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଫରେନ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ହାରଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବା ହାନୀର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ରିସ୍କକୁ ଏହା ସୂଚିତ କରେ।

୬

ରିସ୍କକୁ କିପରି ହ୍ରାସ କରାଯିବ

ନିବେଶକାରୀମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ରିସ୍କକୁ ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିପାରିବେ। ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ହେଉଛି ସମ୍ପତ୍ତି ଚିହ୍ନଟ, ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣେ ନିବେଶକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ନିବେଶଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକରେ ବିଭାଜନ କରି ରିସ୍କ ହ୍ରାସ କରିପାରିବେ।

ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା

୭

ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାକ-ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ

ଇକ୍ୱିଟି ସେୟାରଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କୁ ତିନିଗୋଟି ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ଦରକାର, ଯଥା:

- ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ
- ଟ୍ରେଡିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ
- ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ

ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ।

ଗୋଟିଏ ଅନୁମୋଦିତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜର ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ସହିତ ଟ୍ରେଡିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ କିମ୍ବା ବ୍ରୋକିଙ୍ଗ ଆକାଉଣ୍ଟ। ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକରେ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ କିଣାବିକା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ। ଗୋଟିଏ ଟ୍ରେଡିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କୁ ଆକାଉଣ୍ଟ ଓପନିଂ ଫର୍ମ ପୂରଣ କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ସ୍ୱାକ୍ଷର ହୋଇଥିବା ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତୁ (କେୱାଇସି) ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହେବ।

ଆକାଉଣ୍ଟ ଓପନିଂ ଫର୍ମ ପୂରଣ କରିବା କରିବା ସମୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାବଧାନତାଗୁଡ଼ିକ ଅବଲମ୍ବନ କରନ୍ତୁ:

- ବିଭିନ୍ନ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକରେ ଟ୍ରେଡିଂ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପସନ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ସୂଚାଇବା ସମୟରେ ଆପଣ ନିଜର ସ୍ୱାକ୍ଷର ଗୁଡିକ ଦେବା ଉଚିତ।
- ଆପଣଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ସମସ୍ତ ଶୁଳ୍କଗୁଡ଼ିକ/ଦେୟଗୁଡ଼ିକ/ଦଲାଲିକୁ ଆପଣ ଯତ୍ନର ସହିତ ନୋଟ୍ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହାର ଏକ ରେକର୍ଡ ରଖିବା ଉଚିତ।
- ଆପଣ ଯେଉଁ ଭାଗଗୁଡ଼ିକରେ ଟ୍ରେଡ୍ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିବେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ (କ୍ୟାସ୍, ଏଫ ଆଣ୍ଡ ଓ, ମୁଦ୍ରା ଡେରିଭେଟିଭ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଭାଗଗୁଡ଼ିକରେ)। ଡେରିଭେଟିଭଗୁଡ଼ିକରେ ଟ୍ରେଡିଂ କରିବା ଡେରିଭେଟିଭ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ବୁଝାବଣା ଦରକାର କରେ।
- ଯଦି ଆପଣ ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକ ଉପଲବ୍ଧ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ଯଥା ରନିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ସୁବିଧା, ପାୱାର ଅଫ ଆଟର୍ଣ୍ଣି ନିର୍ବାହ ଇତ୍ୟାଦି ତେବେ ଭବିଷ୍ୟତରେ କୌଣସି ବିବାଦକୁ ଦୂର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରକୁ ଆପଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ହେବ।
- ଆପଣ ଆକାଉଣ୍ଟ ଓପନିଂ ଫର୍ମରେ ନିଜର ଇମେଲ୍ ଠିକଣା ଏବଂ ମୋବାଇଲ୍ ନମ୍ବର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ। ଆପଣ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଟ୍ରେଡିଂ ସୂଚନାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ରୋକର ଏବଂ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି।
- ଆପଣଙ୍କର ରେକର୍ଡ ନିମନ୍ତେ ଆପଣ ସର୍ବଦା ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ଫର୍ମର ଗୋଟିଏ ନକଲ ଦାବି କରିବା ଏବଂ ନେବା ଉଚିତ।

ଗୋଟିଏ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ପଦ୍ଧତି: ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତୁ (କେୱାଇସି) ପ୍ରକ୍ରିୟା

ଡିମାଟ/ ଟ୍ରେଡିଂ/ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବାବେଳେ ଆପଣଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତୁ (କେୱାଇସି) ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଜମା କରିବାକୁ ହେବ। ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା କେୱାଇସି କଣ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା କାହିଁକି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ?

ଅର୍ଥ ଠକେଇ ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, ୨୦୦୨ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ଜାରୀ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ କେୱାଇସି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ଡିମାଟ/ ଟ୍ରେଡିଂ/ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବାବେଳେ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ପରିଚୟ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଠିକଣା ପ୍ରମାଣସ୍ୱରୂପ ଅଫିସିଆଲି ବୈଧ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ଜମା କରିବାକୁ ହେବ (ଓଭିଡିଗୁଡ଼ିକ) ଏବଂ ଏହି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ କେୱାଇସି ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଅଂଶ ହେବ। ପ୍ୟାନ୍ କାର୍ଡ/ୟୁଆଇଡିଏଆଇ-ଆଧାର/ ପାସପୋର୍ଟ/ ଭୋଟର ଆଇଡି କାର୍ଡ/ ଡ୍ରାଇଭିଂ ଲାଇସେନ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣେ ନିବେଶକାରୀ ତାଙ୍କର ପରିଚୟ ଏବଂ ଠିକଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିବେ। କେୱାଇସି ଫର୍ମ ଜମା ହୋଇଗଲା ପରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କେୱାଇସି ଚିହ୍ନଟକରଣ ନମ୍ବର (କେଆଇଏନ) ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଏ ଏବଂ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଏସଏମଏସ/ଇମେଲ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଇଦିଆଯାଏ। କେୱାଇସି ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଥର ହେଉଥିବା ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଏହା ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟସ୍ଥିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୈଧ ଅଟେ। ଅନ୍ୟ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ସହିତ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ପୁନଶ୍ଚ ଗୋଟିଏ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କୁ ସମାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା କରିବା ଦରକାର ହେବ।

ଇ-କେୱାଇସି
ଇ-କେୱାଇସି ସୁବିଧା ବ୍ୟବହାର କରି ୟୁଆଇଡିଏଆଇ-ଆଧାର/ଡିଜି ଲକର ଉପଯୋଗ କରି ନିବେଶକାରୀମାନେ କେୱାଇସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପନ କରିପାରିବେ।

- ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ୱେବସାଇଟରେ ଅନଲାଇନରେ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ବିବରଣୀ/ଫର୍ମ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ।
- ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର/ପିଓଏ (ଠିକଣା ପ୍ରମାଣ)/ପିଓଆଇ (ପରିଚୟ ପ୍ରମାଣ)ର ସ୍କାନ ହୋଇଥିବା ଇମେଜଗୁଡ଼ିକୁ ଜମା କରନ୍ତୁ
- ଭିଡିଓ କଲ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଇପିଭି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପନ କରନ୍ତୁ। (ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯାଞ୍ଚକରଣ)।
- ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟକୁ ଡିଜିଟାଲ ଭାବରେ
- ଆକାଉଣ୍ଟ ସକ୍ରିୟ ହୋଇଯାଏ।

ଟିପ୍ପଣୀ

- ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ, ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆପଣ ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ପଢ଼ିଛନ୍ତି ଏବଂ ବୁଝିଛନ୍ତି।
- କୌଣସି ଖାଲିଥିବା ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ
- ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା କିଟର ପରିଶିଷ୍ଟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା କରଣୀୟ ଏବଂ ଅକରଣୀୟଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବଦା ଦେଖନ୍ତୁ।
- ଆପଣଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଏସଏମଏସ ଏବଂ ଇମେଲ୍ ଚେତାବନୀଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ସହିତ, ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଏବଂ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ସହିତ ଆପଣଙ୍କ ମୋବାଇଲ ନମ୍ବର ଏବଂ ଇମେଲ ଠିକଣା ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ।

୯

ବେସିକ୍ ସର୍ଭିସେସ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ (ବିଏସଡିଏ)

ବେସିକ୍ ସର୍ଭିସେସ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ (ବିଏସଡିଏ):

ବେସିକ୍ ସର୍ଭିସେସ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ ହେଉଛି ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ ସୁବିଧା ଯାହା ଗୋଟିଏ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ (ସମସ୍ତ ଡିପୋଜିଟରୀଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ) ଏବଂ କୌଣସି ସମୟରେ ଅଣ-ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ (ଇକ୍ୱିଟିଗୁଡ଼ିକ ଭଳି) ନିମନ୍ତେ ଏବଂ ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ

ବିଏସଡିଏ ନିମନ୍ତେ ବାର୍ଷିକ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଶୁଳ୍କଗୁଡ଼ିକର (ଏଏମସି) ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ନିମ୍ନରେ ଯେପରି ଦିଆଯାଇଛି ସେହି ପରି ଅଟେ:

ସିକ୍ୟୁରିଟି ପ୍ରକାର	ହୋଲଡିଂଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଲାବସ୍ ମୂଲ୍ୟ	ଶୁଳ୍କଗୁଡ଼ିକ
ଅଣ-ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ	ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୫୦,୦୦୦/-	ଏଏମସି ନାହିଁ
	ଟଙ୍କା. ୫୦,୦୦୧ଠାରୁ ଟଙ୍କା ୨,୦୦,୦୦୦/-	ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୦୦/-
ଋଣ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ	ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧,୦୦,୦୦୦/-	ଏଏମସି ନାହିଁ
	ଟଙ୍କା. ୧,୦୦,୦୦୧ ଠାରୁ ଟଙ୍କା ୨,୦୦,୦୦/-	ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୦୦/-

ଏହି ବିଷୟରେ ସଦ୍ୟତମ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଦୟାକରି ଏସଇବିଆଇ ୱେବସାଇଟ କିମ୍ବା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଡିପୋଜିଟରୀ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।

ଉପରଲିଖିତ ତିନିଗୋଟି ଆକାଉଣ୍ଟର ଗୋଟିଏ ସମଷ୍ଟିକୁ (ଯଥା, ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ, ଗୋଟିଏ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରେଡିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ) ସର୍ବଦା "୩-in-୧" ଆକାଉଣ୍ଟ ଭାବରେ ବୁଝାଯାଏ। ନିବେଶକାରୀମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ/ବ୍ରୋକର/ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଉପରଲିଖିତ ତିନିଗୋଟି ଆକାଉଣ୍ଟ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବରେ ଖୋଲିପାରନ୍ତି କିମ୍ବା ସେମାନେ ଜଣେ ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ/ବ୍ରୋକର/ସଂସ୍ଥା ପାଖକୁ ଯାଇପାରନ୍ତି ଯିଏ ସମସ୍ତ ତିନୋଟିଯାକ ଖୋଲିବାର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି।

ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ଏବଂ ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କର ତାଲିକା ଏସଇବିଆଇ ଅଫିସିଆଲ ୱେବସାଇଟ(www.sebi.gov.in)ରୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇପାରେ କିମ୍ବା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଏବଂ ଡିପୋଜିଟରୀଗୁଡିକର ୱେବସାଇଟଗୁଡ଼ିକରୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇପାରେ।

୧୦

ଅଧିକାର ପତ୍ର

ଅଧିକାର ପତ୍ର ହେଉଛି ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିବା ଏକ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ କାରଣ ଆପଣଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଏବଂ ମନି ଉପରେ ରହିଥିବା ଆପଣଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦେବାର କ୍ଷମତା ଏହାର ରହିଥାଏ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ପେ-ଇନ୍/ପେ-ଆଉଟ୍ ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକୁ ସୁବିଧା କରିବା ନିମନ୍ତେ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ଜଣେ ଗ୍ରାହକ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ଏବଂ/କିମ୍ବା ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଡିମାଟ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ଚଳାଇବାକୁ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରି ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଧିକାର ପତ୍ର (ପିଓଏ) ନିର୍ବାହ କରିପାରନ୍ତି। ଏସଇବିଆଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ଏବଂ/କିମ୍ବା ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିକାର ପତ୍ର (ପିଓଏ) ନିର୍ବାହ କରାଯାଇପାରେ।

ଏସଇବିଆଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଅଧିକାର ପତ୍ର ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ଏବଂ ଇସ୍ୟୁ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ। ଅଧିକାର ପତ୍ର ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଇଚ୍ଛାଧୀନ ଏବଂ ସ୍ୱେଚ୍ଛାମୂଳକ ଅଟେ - ଯଦି ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ଯେ, ଅଧିକାର ପତ୍ର ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ଆପଣଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉପାଦେୟ ଅଟେ ତେବେ ଆପଣ ଏହା ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିପାରନ୍ତି। ଆପଣ ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ମଧ ଅଧିକାର ପତ୍ରକୁ ରଦ୍ଦ କରିପାରିବେ।

ଯଦି ପିଓଏ ଅଧୀନରେ ଅନୁମୋଦିତ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି କାରଣରୁ ଆପଣଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଆପଣଙ୍କ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ସେୟାର ଟ୍ରାନ୍ସଫର କରାଯାଏ ତେବେ ଆପଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରିବା ଉଚିତ। ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଆସେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଆପଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି ତାହା ହେଲେ ଆପଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ବିଷୟରେ ଡିପୋଜିଟରୀ/ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରିବା ଉଚିତ।

ଯଦି ଆପଣ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର/ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଧିକାର ପତ୍ର (ପିଓଏ) ନିର୍ବାହ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ତେବେ ଦୟାକରି ଏସଇବିଆଇ/ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ/ଡିପୋଜିଟରୀ ଦ୍ୱାରା ଜାରୀ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଦେଖନ୍ତୁ। ସେମାନଙ୍କର ଅଫିସିଆଲ ୱେବସାଇଟଗୁଡିକରେ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ।

୧୧

ନାମାଙ୍କନ

ନାମାଙ୍କନ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ସୁବିଧା ଯାହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମନୋନୀତ କରିବାରେ ଜଣେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କୁ ସକ୍ଷମ କରେ, ଯିଏ କି ନିବେଶକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଦାବି କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ଏହାର (ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ୟୁନିଟଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ) ବିମୋଚନ ଆୟଗୁଡ଼ିକୁ ଦାବି କରିପାରିବେ।

ସିକ୍ୟୁରିଟି ମାର୍କେଟରେ ମୁଁ କିପରି ନିବେଶ କରିବି?

୧୨

ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟ ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶ

ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଜାରୀକର୍ତ୍ତା କମ୍ପାନୀ ପବ୍ଲିକ ଅଫର ମାଧ୍ୟମରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ଇସ୍ୟୁ କରେ ସେତେବେଳେ ଆପଣ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆବେଦନ ଫର୍ମ ଦାଖଲ କରି ଆପଣ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ। ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ଇସ୍ୟୁ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜାରୀକର୍ତ୍ତା କମ୍ପାନୀକୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନିୟମ କାନୁନ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ମାନିବାକୁ ହେବ। ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନୀତି ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ଆବଣ୍ଟନ କରାଯିବ। ଆବଣ୍ଟିତ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଡିପି ସହିତ ବଜାୟ ରଖାଯାଇଥିବା ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ କ୍ରେଡିଟ ହେବ। ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ଆବଣ୍ଟନ ଡିମାଟ ଆକାରରେ କରାଯିବ ଏବଂ ସେଗୁଡିକୁ ସମୟକ୍ରମେ ଭୌତିକ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକରେ ପରିଣତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କର ପସନ୍ଦ ରହିଛି। ସର୍ବସାଧାରଣ ମଞ୍ଜୁରୀ ବନ୍ଦ ହେବାର ଛଅ (୦୬)ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ ମଧ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମୋଦନପ୍ରାପ୍ତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡିକରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ ଯେଉଁଠି ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଟ୍ରେଡିଂ ହୋଇଥାଏ।

ଦୟାକରି ମନେ ରଖନ୍ତୁ:
ଏସଇବିଆଇ ନୂତନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଆପଣ ସେୟାର ପ୍ରମାଣପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଭଳି ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଭୌତିକ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଡିମାଟ ଆକାରରେ ରଖିପାରିବେ। ଏପରିକି ଏପ୍ରିଲ ୦୧, ୨୦୧୯ ଠାରୁ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଟ୍ରାନ୍ସଫର କରାଯାଇପାରିବ, ଯଦି କେବଳ ସେଗୁଡ଼ିକ ଡିମାଟ ଆକାରରେ ରଖାଯାଏ। ସେଇଥିପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ନିମନ୍ତେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଡିମାଟ ଆକାରରେ ରଖିବାକୁ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଏ। ଉତ୍ତରାଧିକାର କିମ୍ବା ବଂଶାନୁକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ଯଦି ସେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ତେବେ ଏହି ନିୟମ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୁଏ ନାହିଁ।

୧୩

ପ୍ରାଥମିକ ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା

ଆପଣ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ସେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବସାଧାରଣ ଅଫର/ଇସ୍ୟୁ ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଆବେଦନ ଫର୍ମ ପୂରଣ କରି କମ୍ପାନୀ ଠାରୁ ସିଧାସଳଖ କିଣି ପାରିବେ ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କ ଇସ୍ୟୁ ନିମନ୍ତେ ସର୍ବସାଧାରଣ ଇସ୍ୟୁ ଖୋଲାଥିବା ସମୟରେ ଦେୟ ପଇଠ କରି କିଣି ପାରିବେ। ଆବେଦନ ପତ୍ରରେ ଆପଣ ନିଜର ନାମ, ଠିକଣା, ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିବା ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା, ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ବିବରଣୀ, ଯେଉଁ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ କ୍ରେଡିଟ ହେବ ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ହେବ।

ସେହି ଆଇପିଓରେ ନିବେଶ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ନିବେଶକାରୀମାନେ ସେଥି ନିମନ୍ତେ ଆବଦ୍ଧ ପରିମାଣ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ଆବେଦନ (ଏଏସବିଏ) ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନ କରିପାରନ୍ତି ଏବଂ ଏକୀକୃତ ପେମେଣ୍ଟ ଇଣ୍ଟରଫେସ (ୟୁପିଆଇ) କୁ ଏକ ପେମେଣ୍ଟ ମେକାନିଜମ (ପୁସ୍ତିକାରେ ପରେ ବିଷଦ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଛି)। ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ତାହା ପରେ ଆବେଦନ ଫର୍ମ ପୂରଣ କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ସେମାଣନଙ୍କ ପସନ୍ଦ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ଆବଣ୍ଟନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ହେବ। ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ମନି ଯେଉଁଥି ପାଇଁ ନିବେଶକ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି ତାହା ପରେ ନିବେଶକଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଆବଦ୍ଧ ହୁଏ। ଇସ୍ୟୁଟି ବନ୍ଦ ହେବା ପରେ ଗୋଟିଏ ଆଇପିଓର ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଛ (୬)ଟି କାର୍ଯ୍ୟଦିବସ ସମୟ ନିଏ। ଯେଉଁ ନିବେଶକମାନଙ୍କୁ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ପାଆନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ନିମନ୍ତେ ଫଣ୍ଡ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ବିୟୋଗ ହୁଏ। ଯଦି ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ନାହିଁ, ଆବେଦନକାରୀ ନିବେଶକଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଥିବା ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ମୁକ୍ତ ହୁଏ।

ସତର୍କତା ରହିବା:

- ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ସେୟାରଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ବିବରଣୀ ପତ୍ରିକା/ରେଡ ହେରିଙ୍ଗ ବିବରଣୀ ପତ୍ରିକା/କମ୍ପାନୀର ଅଫର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟକୁ ଯତ୍ନର ସହିତ ପଢନ୍ତୁ।
- ସର୍ବସାଧାରଣ ମଞ୍ଜୁରୀରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିବା ସମୟରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ପରିମାଣ ଉପରେ ସଠିକ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ।
- ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ ଆପଣ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି ତାହାର ନୋଟ୍ କରନ୍ତୁ।
- ମାର୍କେଟ ଆବେଗଗୁଡିକ ଭିତିରେ ନିବେଶ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ବରଂ କମ୍ପାନୀ ବିଷୟରେ ଏବଂ ଏହାର ଆର୍ଥିକ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଚତୁରତାର ସହିତ ନିବେଶ କରନ୍ତୁ।

୧୪

ଆବଦ୍ଧ ପରିମାଣ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ଆବେଦନ (ଏଏସବିଏ)

ଏଏସବିଏ ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶକାରୀମାନେ ଏବେ ଆଇପିଓଗୁଡ଼ିକରେ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ। ଏଏସବିଏରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନି, ଯେଉଁଥି ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି ତାହାକୁ ବନ୍ଦ କରାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ଆବଣ୍ଟନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଆପଣଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ରହେ। ସେୟାର ଇତ୍ୟାଦିର ଆବଣ୍ଟନରେ ଆପଣଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଅର୍ଥରାଶି ବିଯୁକ୍ତ କରାଯାଏ। ବନ୍ଦ ରଖାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥରାଶି ସୁଧ ଅର୍ଜନ କରୁଥାଏ ଏବଂ ଅଣ-ବଣ୍ଟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଫେରସ୍ତର ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ସେଇଥି ପାଇଁ ଆଇପିଓଗୁଡ଼ିକରେ ଆବେଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବାସ୍ତବରେ ଗୋଟିଏ ଚେକ୍ ପଠାଇବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏବେ ଆପଣ ଆବଦ୍ଧ ପରିମାଣ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ଆବେଦନ (ଏଏସବିଏ) ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ, ଯାହା କେତେକ ଅସୁଲକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ଶାଖାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସୁବିଧା କରାଯାଇଛି। ଏହି ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ଏସଇବିଆଇ ୱେବସାଇଟରେ ଉପଲବ୍ଧ ରହିଛି।

ଏକ ପେମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାବରେ ଏକୀକୃତ ପେମେଣ୍ଟ ଇଣ୍ଟରଫେସ (ୟୁପିଆଇ)କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ନିବେଶକାରୀମାନେ ଏବେ ଆଇପିଓଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିପାରିବେ। (ୟୁପିଆଇ)କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ନିବେଶ କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପରିଶିଷ୍ଟ-IVରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି।

୧୫

ମାଧ୍ୟମିକ ମାର୍କେଟ ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶ

[ଥରେ ଆପଣ ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିଥିବା ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜର ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରେଡିଂ/ବ୍ରୋକିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିଦେବା ପରେ ଆପଣ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜରେ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀର ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ କିଣାବିକା କରିପାରିବେ। ଆପଣଙ୍କ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନଲାଇନ ଟ୍ରେଡିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରି ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍‌ର କିଣାବିକା ନିମନ୍ତେ ଆପଣ ଅର୍ଡର ରଖିପାରିବେ। ବ୍ରୋକରଙ୍କ ୱେବସାଇଟ, ବ୍ରୋକରଙ୍କ ମୋବାଇଲ ଟ୍ରେଡିଂ ଆପ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନଲାଇନ ଟ୍ରେଡିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ। ଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ କଲ୍ ଆଣ୍ଡ ଟ୍ରେଡ ଫାସିଲିଟିରେ, ବ୍ରୋକରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ନିଜେ ଯାଇ କିମ୍ବା ଷ୍ଟକବ୍ରୋକରମାନଙ୍କର ଅନୁମୋଦିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନଲାଇନ ଟ୍ରେଡିଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ।

ଅର୍ଡର ରଖିବାର ମୋଡ୍‌ଗୁଡିକ:

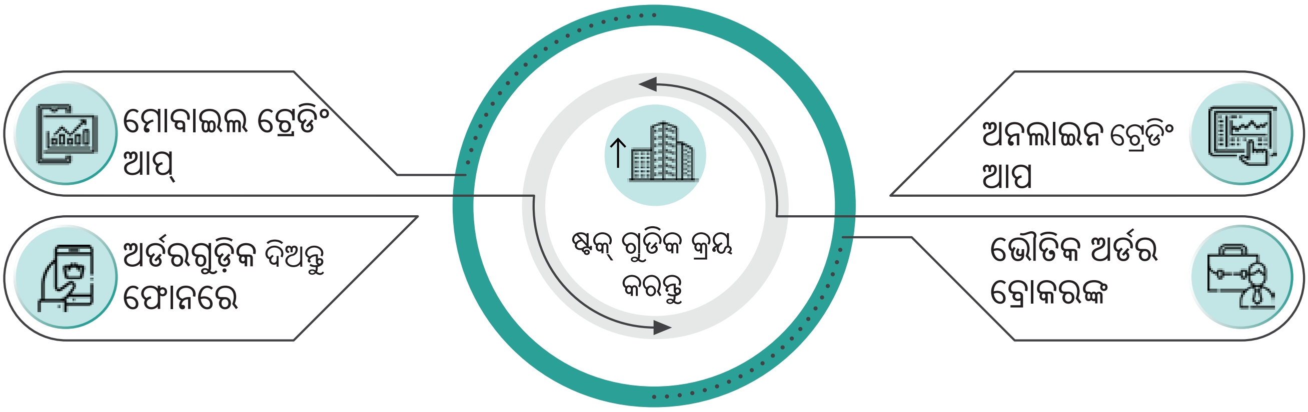

ସତର୍କତା ରହିବା ରହିବା:

- ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର କିଣାବିକା କେବଳ ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯିବା ଉଚିତ।
- ମାଧ୍ୟମିକ ମାର୍କେଟରେ ଟ୍ରେଡିଂ କରିବା ସମୟରେ ଆପଣ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ନିକଟରେ ରଖିଥିବା ଅର୍ଡରଗୁଡିକର ଗୋଟିଏ ରେକର୍ଡ ରଖନ୍ତୁ।

୧୬

ଟ୍ରେଡିଂ ଦିବସ ଏବଂ ଟ୍ରେଡିଂ ଓ ସେଟଲମେଣ୍ଟ ଚକ୍ର

ସପ୍ତାହର ସମସ୍ତ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକରେ ଟ୍ରେଡିଂ ହୁଏ (ଶନିବାର, ରବିବାର ଏବଂ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିବା ଛୁଟିଦିନଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ)। ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ କ୍ରୟ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସେଟଲମେଣ୍ଟ (ବିଶେଷକରି ଆପଣଙ୍କ କ୍ରୟ ଅର୍ଡର ସଫଳତାର ସହିତ ନିର୍ବାହ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଠାରୁ ନିଶ୍ଚିତତା ପାଇବା ପରେ ପରେ) ନିମନ୍ତେ ପେ-ଇନ ଦିବସ ପୂର୍ବରୁ ଆପଣ ନିଜର ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଦେୟ ପଇଠ କରିବା ଦରକାର। ଠିକ୍ ସେହିପରି ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ବିକ୍ରୟ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସେଟଲମେଣ୍ଟ ନିମନ୍ତେ ପେ-ଇନ ଦିବସ ପୂର୍ବରୁ ଆପଣ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ପଇଠ କରିବା ଦରକାର।

ପେ-ଇନ ଦିବସ ଏବଂ ପେ-ଆଉଟ୍ ଦିବସ କଣ? ପେ-ଇନ ଦିବସ ହେଉଛି ଯେତେବେଳେ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜର କ୍ଲିୟରିଂ କର୍ପୋରେସନକୁ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରିବେ କିମ୍ବା ପେମେଣ୍ଟ କରିବେ। ପେ-ଆଉଟ ଦିବସଟି ହେଉଛି ଯେତେବେଳେ କ୍ଲିୟରିଂ କର୍ପୋରେସନ ବ୍ରୋକରଙ୍କୁ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରିବେ କିମ୍ବା ପେମେଣ୍ଟ କରିବେ। ସେଟେଲମେଣ୍ଟ ଚକ୍ର ଏକ ଟ+୨ ରୋଲିଂ ସେଟେଲମେଣ୍ଟ ଭିତିରେ ଠାରୁ ଲାଗୁ ଏପ୍ରିଲ ୦୧, ୨୦୦୩ (ଯେଉଁଠାରେ ଟ ବ୍ୟବସାୟ ଦିବସକୁ ବୁଝାଏ)। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ସୋମବାରରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସାୟଗୁଡ଼ିକୁ ବିଶେଷଭାବରେ ସେହି ବୁଧବାର ଦିନ ସମାଧାନ କରାଯାଏ।

(ବ୍ୟବସାୟ ଦିବସ ଠାରୁ ୨ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ)। ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତି ଯେ, ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ପେ-ଇନ ଏବଂ ପେ-ଆଉଟକୁ ଟ+୨ ଦିନରେ ସମାପନ କରାଯାଏ।

ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକର/ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ପେ-ଇନ୍ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ବ୍ରୋକରମାନଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକର/ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ।

ପେ-ଆଉଟ: ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକର/ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ପେ-ଆଉଟ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଆକାଉଣ୍ଟ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ବ୍ରୋକରମାନଙ୍କୁ ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକର/ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ।

ସତର୍କତା ରହିବା ରହିବା:

- ସର୍ବଦା ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ, ବ୍ୟବସାୟର ସେଟେଲମେଣ୍ଟ ଚକ୍ରର ପେ-ଇନ ପୂର୍ବରୁ ଆପଣ ନିଜର ବ୍ୟାଙ୍କ/ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣର ପାଣ୍ଠି/ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡିକ ରଖନ୍ତି।
- ସେଟେଲମେଣ୍ଟ ନିମନ୍ତେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣର ପାଣ୍ଠି/ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡିକର ଅଭାବ ରହିଲେ ଜୋରିମାନା ଲାଗୁ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ନିବେଶକାରୀଙ୍କର ଅଧିକ କ୍ଷତି ହୋଇପାରେ।

୧୭

ଚୁକ୍ତି ନୋଟ୍

ଗୋଟିଏ ଚୁକ୍ତି ନୋଟ୍ ହେଉଛି ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସାୟର ଏକ ପ୍ରମାଣ। ଏହା ଗୋଟିଏ ଆଇନଗତ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ଅଟେ ଯେଉଁଥିରେ ନେଣଦେଣର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ରହିଥାଏ, ଯେପରି କି କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା/ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ, ବ୍ୟବସାୟ ହୋଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ, ବ୍ୟବସାୟର ସମୟ, ବ୍ରୋକରେଜ ଇତ୍ୟାଦି ବାସ୍ତବ ରୂପରେ କିମ୍ବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଭାବରେ ଚୁକ୍ତି ନୋଟ୍ ଇସ୍ୟୁ କରାଯାଇପାରିବ। ଯଦି ଆପଣ ଗୋଟିଏ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଚୁକ୍ତି ନୋଟ୍ ନିମନ୍ତେ ବାଛନ୍ତି ତେବେ ଆପଣଙ୍କ ଇମେଲ ଆଇଡିର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ସହିତ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ୱୀକୃତକରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଏହି ପ୍ରକାରର

ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଚୁକ୍ତି ନୋଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଡିଜିଟାଲ ଭାବରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରାଯିବ, ଏନକ୍ରିପ୍ଟ ହେବ ଏବଂ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏହି ପ୍ରକାରର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଚୁକ୍ତି ନୋଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ହେବା ଉଚିତ

ଭବିଷ୍ୟତରେ ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯିବା ଉଚିତ। ଏଗୁଡ଼ିକର ବହୁତ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି, ବିଶେଷକରି ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କୌଣସି ବିବାଦ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ।

ସତର୍କତା ରହିବା ରହିବା:

- ବ୍ୟବସାୟ ହେବାର ୨୪ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚୁକ୍ତି ନୋଟ୍ ଇସ୍ୟୁ କରାଯିବା ଯଦି ଚୁକ୍ତି ନୋଟରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଅନିୟମିତତା ହୁଏ ତେବେ ନିବେଶକାରୀ ଏହି ବିଷୟରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଉଚିତ।
- ମାର୍କେଟରେ ଅର୍ଡରଗୁଡ଼ିକ ରଖିବା ବେଳେ ଚୁକ୍ତି ନୋଟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଥିବା ବିବରଣୀ ସହିତ ଆପଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଖାଯାଇଥିବା ରେକର୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବଦା ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଯଦି କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଅନିୟମିତତା ହୁଏ ତେବେ ଏହି ବିଷୟରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆପଣଙ୍କର ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କୁ ଜଣାନ୍ତୁ।

ଗ୍ରାହକ ଅର୍ଡରର ରେକର୍ଡ:

ଗ୍ରାହକମାନେ ଏହିଭଳି ଅର୍ଡର ରଖିଥିବାର ପ୍ରମାଣ ରଖିବା ପରେ ହିଁ କେବଳ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରମାନେ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ବାହ କରିବା ଦରକାର, ଯାହା ଅନ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଆକାରରେ ହୋଇପାରିବ:

- ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଏବଂ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ଭୌତିକ ରେକର୍ଡ,
- ଟେଲିଫୋନ୍ ରେକର୍ଡିଂ,
- ଅଧିକୃତ ଇମେଲ୍ ଆଇଡିରୁ ଇମେଲ୍,
- ଇଣ୍ଟରନେଟ ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଲଗ,
- ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ବାର୍ତ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ରେକର୍ଡ,
- ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଯାଞ୍ଚଯୋଗ୍ୟ ରେକର୍ଡ।

୧୮

ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ଏସଏମଏସ୍ ଏବଂ ଇମେଲ୍ ଚେତାବନୀ

ନିବେଶକାରୀମାନେ ଏସଏମଏସ୍ ଏବଂ ଇମେଲ୍ ଚେତାବନୀ ସୁବିଧାକୁ ବାଛି ପାରିବେ, ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଟ୍ରେଡିଂ ଏବଂ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ହେଉଥିବା ବ୍ୟବସାୟ/ନେଣଦେଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ମାଗଣାରେ ଏସଏମଏସ୍ ଏବଂ ଇମେଲ୍ ଚେତାବନୀଗୁଡ଼ିକ ପାଇବେ। ଏହି ସୁବିଧାକୁ ଉପଲବ୍ଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀମାନେ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ ଯେ, ସେମାନଙ୍କର ମୋବାଇଲ ନମ୍ବର ଏବଂ ଇମେଲ ଆଇଡିଗୁଡ଼ିକ ସେୟାର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ଏବଂ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଅଦ୍ୟତିତ ହୋଇଛି।

୧୯

рмирмирмо

рм░рмирм┐рмВ рмЖрмХрм╛рмЙрмгрнНрмЯ рм╕рнНрн▒рнАрмХрнГрмдрнАрмХрм░рмг

рм╕рм╛рмзрм╛рм░рмгрм░рнЗ рмЬрмгрнЗ рммрнНрм░рнЛрмХрм░рмЩрнНрмХ рмжрнНрн▒рм╛рм░рм╛ рмЧрнЛрмЯрм┐рмП рмирнЗрмгрмжрнЗрмг (рмХрнНрм░рнЯ/рммрм┐рмХрнНрм░рнЯ)рм░ рм╕рнЗрмЯрм▓рморнЗрмгрнНрмЯрмХрнБ рмкрм╛рмгрнНрмарм┐/рм╕рм┐рмХрнНрнЯрнБрм░рм┐рмЯрм┐рмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХрм░ рмкрнЗ-рмЖрмЙрмЯрм░ рни рмШрмгрнНрмЯрм╛ рмормзрнНрнЯрм░рнЗ рмХрм░рм╛рмпрм┐рммрм╛ рмПрмкрм░рм┐рмХрм┐ рмпрмжрм┐ рмЖрмкрмг рмирм┐рнЯрморм┐рмд рмнрм╛рммрм░рнЗ рм╖рнНрмЯрмХ рмПрмХрнНрм╕рмЪрнЗрмЮрнНрмЬрм░рнЗ рм╕рнЗрнЯрм╛рм░рмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХрм░ рммрнНрнЯрммрм╕рм╛рнЯ рмХрм░рмирнНрмдрм┐ рмдрнЗрммрнЗ рмЧрнЛрмЯрм┐рмП рм░рмирм┐рмВ рмЖрмХрм╛рмЙрмгрнНрмЯ рм░рмЦрм┐рммрм╛ рмкрм╛рмЗрмБ рмЖрмкрмг рммрм┐рм╢рнЗрм╖ рмнрм╛рммрм░рнЗ рм╖рнНрмЯрмХ рммрнНрм░рнЛрмХрм░рмЩрнНрмХрнБ рмЕрмирнБрморнЛрмжрми рмХрм░рм┐рмкрм░рмирнНрмдрм┐ рмпрм╛рм╣рм╛рмжрнНрн▒рм╛рм░рм╛ рмЖрмкрмгрмЩрнНрмХ рм╕рнЗрнЯрм╛рм░ рмХрм┐рморнНрммрм╛ рмкрм╛рмгрнНрмарм┐рмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХрнБ, рмпрм╛рм╣рм╛ рммрм┐ рм╣рнЛрмЗрмкрм╛рм░рнЗ; рм╖рнНрмЯрмХ рммрнНрм░рнЛрмХрм░рмЩрнНрмХ рм╕рм╣рм┐рмд рмЧрнЛрмЯрм┐рмП рмЕрм▓рмЧрм╛ рмЖрмХрм╛рмЙрмгрнНрмЯрм░рнЗ рм░рмЦрм╛рмпрм┐рммрм╛ред

рм╕рм┐рмХрнНрнЯрнБрм░рм┐рмЯрм┐рмЧрнБрмбрм┐рмХрм░ рм╕рм╣рмЬ рмирнЗрмгрмжрнЗрмг рмХрм╛рм░рнНрмпрнНрнЯрм░рнЗ рм░рмирм┐рмВ рмЖрмХрм╛рмЙрмгрнНрмЯ рм╕рнБрммрм┐рмзрм╛ рмкрнНрм░рмжрм╛рми рмХрм░рнЗ рмпрм╛рм╣рм╛ рмлрм│рм░рнЗ рм╖рнНрмЯрмХ рммрнНрм░рнЛрмХрм░рмЩрнНрмХ рм╕рм╣рм┐рмд рм░рмирм┐рмВ рмЖрмХрм╛рмЙрмгрнНрмЯрм░рнЗ рм░рмЦрм╛рмпрм╛рмЗрмерм┐рммрм╛ рм╕рнЗрнЯрм╛рм░рмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХ рмХрм┐рморнНрммрм╛ рмкрм╛рмгрнНрмарм┐рмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХ рмнрммрм┐рм╖рнНрнЯрмд рмирнЗрмгрмжрнЗрмгрмЧрнБрмбрм┐рмХрм░ рм╕рнЗрмЯрм▓рморнЗрмгрнНрмЯ рмХрм░рнНрмдрнНрмдрммрнНрнЯрмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХ рмкрнНрм░рмдрм┐ рмЖрмбрм╝рмЬрм╖рнНрмЯ рм╣рнБрмПред

рм░рмирм┐рмВ рмЖрмХрм╛рмЙрмгрнНрмЯ рм╕рнНрн▒рнАрмХрнГрмдрмХрм░рмгрм░ рмдрм╛рм░рм┐рмЦ рм░рм╣рм┐рмм рмПрммрмВ рмПрм╣рм╛ рмпрнЗ рмХрнМрмгрм╕рм┐ рм╕рморнЯрм░рнЗ рмкрнНрм░рмдрнНрнЯрм╛рм╣рм╛рм░рмпрнЛрмЧрнНрнЯ рмЕрмЯрнЗред рм░рмирм┐рмВ рмЖрмХрм╛рмЙрмгрнНрмЯ рм╕рнНрн▒рнАрмХрнГрмдрмХрм░рмгрм░ рмдрм╛рм░рм┐рмЦ рм░рм╣рм┐рмм рмПрммрмВ рмПрм╣рм╛ рмпрнЗ рмХрнМрмгрм╕рм┐ рм╕рморнЯрм░рнЗ рмкрнНрм░рмдрнНрнЯрм╛рм╣рм╛рм░рмпрнЛрмЧрнНрнЯ рмЕрмЯрнЗред рмкрм╛рмгрнНрмарм┐ рмПрммрмВ рм╕рм┐рмХрнНрнЯрнБрм░рм┐рмЯрм┐рмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХрм░ рмкрнНрм░рмХрнГрмд рм╕рнЗрмЯрм▓рморнЗрмгрнНрмЯ рммрнНрм░рнЛрмХрм░рмЩрнНрмХ рмжрнНрн▒рм╛рм░рм╛ рмХрм░рм╛рмпрм┐рмм, рмЕрмдрм┐ рмХрморм░рнЗ рнйрнж рмжрм┐рмирм░рнЗ рмерм░рнЗ / рнпрнж рмжрм┐рмирм░рнЗ рмерм░рнЗ,рмпрнЗрмЙрмБ рмнрм│рм┐ рмнрм╛рммрм░рнЗ рмирм┐рммрнЗрм╢рмХрм╛рм░рнАрморм╛рми (рмЧрнНрм░рм╛рм╣рмХ)рмЩрнНрмХ рмжрнНрн▒рм╛рм░рм╛ рммрмЫрм╛рмпрм╛рмЗрмерм╛рмПред

рнирнж

рммрнНрнЯрммрм╕рм╛рнЯ рмпрм╛рмЮрнНрмЪрмХрм░рмг

рмЖрмкрмгрмЩрнНрмХ рмЖрмХрм╛рмЙрмгрнНрмЯрм░рнЗ рм╣рнЛрмЗрмерм┐рммрм╛ рммрнНрнЯрммрм╕рм╛рнЯрмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХрм░ рмпрм╛рмЮрнНрмЪ рмХрм░рм┐рммрм╛ рмкрм╛рмЗрмБ рмПрмХрнНрм╕рмЪрнЗрмЮрнНрмЬрмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХрм░ рн▒рнЗрммрм╕рм╛рмЗрмЯрмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХрм░рнЗ рммрнНрнЯрммрм╕рм╛рнЯ рмпрм╛рмЮрнНрмЪрмХрм░рмг рморнЛрмбрнНрнЯрнБрм▓ рмЧрнЛрмЯрм┐рмП рммрм╣рнБрмд рм╕рм░рм│ рм╕рм░рмЮрнНрмЬрм╛рмо рмЕрмЯрнЗред рммрнНрнЯрммрм╕рм╛рнЯрмЧрнБрмбрм╝рм┐рмХ рм╕рморнНрмкрм░рнНрмХрм░рнЗ рмдрмернНрнЯ рмд+рнз рмжрм┐рммрм╕рм░рнЗ рмЙрмкрм▓рммрнНрмз рм╣рнЗрммрм╛ред

୨୧

マ

ମାର୍ଜିନ ଟଙ୍କା କଣ?

ମାର୍ଜିନ ଟଙ୍କା ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ/କ୍ଲିୟରିଂ କର୍ପୋରେସନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଏ ଏବଂ ବ୍ରୋକରମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସାୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବ୍ରୋକରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ କରାଯାଏ। ବ୍ୟବସାୟଗୁଡ଼ିକ କିଣିବା ନିମନ୍ତେ ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକର ଅଦେୟତା ରିସ୍କକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଜଣେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରି ନିମନ୍ତେ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ଅଦେୟ ପାଇଁ ମାର୍ଜିନ ଟଙ୍କା ଅସୁଲ କରାଯାଏ। ମାର୍ଜିନକୁ ନଗଦ ଟଙ୍କା ଆକାରରେ କିମ୍ବା ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ କିମ୍ବା କ୍ୟାସ ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ, ଯଥା; ସ୍ଥାୟୀ ଜମାଗୁଡ଼ିକ, ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି, ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡିକର ଏକକ, ସରକାରୀ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଡିମାଟ ଆକାରରେ

ଟ୍ରେଜେରୀ ବିଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଇତ୍ୟାଦି ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୦୧, ୨୦୨୦ ଠାରୁ ଲାଗୁ ନିବେଶକାରୀମାନେ (ଗ୍ରାହକ) କେବଳ "ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍" ଆକାରରେ ମାର୍ଜିନ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଚିହ୍ନିତ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ ସପକ୍ଷରେ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଧକ ରଖିବା।

ଆର୍ଲି ପେ-ଇନ: ଯଦି ନିବେଶକାରୀ ମାର୍ଜିନ ପଇଠ କରିବାରୁ ଛାଡ଼ ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ତେବେ ନିବେଶକାରୀ "ଆର୍ଲି ପେ-ଇନ୍" ସୁବିଧା ବ୍ୟବହାର କରିପାରନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ପେ-ଇନ୍ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ବ୍ରୋକରଙ୍କୁ ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକର ପେମେଣ୍ଟ/ସେୟାରଗୁଡ଼ିକର ଡେଲିଭରି କରାଯିବ କିମ୍ବା ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ସମୟ/ତାରିଖ ଅନୁସାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ।

୨୨

ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ଏବଂ ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ

ଆପଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ବ୍ରୋକର ଏବଂ ଡିପୋଜିଟରୀଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ମାସିକ ରିପୋର୍ଟ, ତ୍ରୈମାସିକ ରିପୋର୍ଟ ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ରିପୋର୍ଟଗୁଡ଼ିକ ମାଗଣାରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆପଣ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି। ଆପଣଙ୍କର ପଞ୍ଜିକୃତ ମୋବାଇଲ ନମ୍ବରରେ କିମ୍ବା ଇମେଲ ଆଇଡିରେ ଡିପୋଜିଟରୀଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଆପଣଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ହୋଇଥିବା ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ ।

ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ। ଯଦି ଆପଣ ବାର୍ତ୍ତାଟିକୁ ବୁଝିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ତେବେ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଡିପୋଜିଟରୀ, ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ, ଆପଣଙ୍କ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ, ବ୍ରୋକରଙ୍କ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତୁ କିମ୍ବା ସହାୟତା ନିମନ୍ତେ ଏସଇବିଆଇ ଦେୟମୁକ୍ତ ହେଲ୍ପଲାଇନରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ। ସର୍ବଦା ଆପଣଙ୍କର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥମାନଙ୍କ ସହିତ ଅଦ୍ୟତିତ କରି ରଖନ୍ତୁ ଯାହା ଫଳରେ ଆପଣ ସମୟାନୁସାରେ ଚେତାବନୀଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ ଗ୍ରହଣ ପାଇପାରିବେ। ଯଦି ଆପଣ ଏଭଳି ଏକ ରିପୋର୍ଟ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ତେବେ ଆପଣ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଏହି ବିଷୟରେ ପଚରା ଉଚୁରା କରନ୍ତୁ।

ଆପଣ ନିଜର ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୧ରେ ଫଣ୍ଡ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ବାଲାନ୍ସ ସମ୍ପର୍କିତ ଏକ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି।

୨୩

ସଂଗଠିତ ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ (ସିଏଏସ)

ସଂଗଠିତ ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ (ସିଏଏସ) ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିକିଆ/ସଂଯୁକ୍ତ ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ ଯାହା ଗୋଟିଏ ମାସରେ ସମସ୍ତ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକରେ ଜଣେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀକୁ ଦେଖାଇ ଥାଏ ଏବଂ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ (ଗୁଡ଼ିକ)ରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଏ। ଆପଣଙ୍କର ସିଏଏସ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣ ନିଜର ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର/ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ସହିତ ପ୍ୟାନ କାର୍ଡ ନମ୍ବରକୁ ଅଦ୍ୟତିତ କରିବା ଉଚିତ।

୨୪

ଡେରିଭେଟିଭ୍ ମାର୍କେଟ

ଡେରିଭେଟିଭସ ଆର୍ଥିକ ସରଞ୍ଜାମଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ମୂଲ୍ୟକୁ ଆଧାରଭୁତ ସିକ୍ୟୁରିଟି କିମ୍ବା ଆର୍ଥିକ ସରଞ୍ଜାମ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରନ୍ତି ବୋଲି ବୁଝାଯାଏ। ଏହି ଆଧାରଭୂତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ଇକ୍ୟୁଟି, କମୋଡିଟି, ମୁଦ୍ରା ଇତ୍ୟାଦି ହୋଇପାରିବ।

ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ସ୍ଥିତିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏବଂ ଦର ରିସ୍କକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ଡେରିଭେଟିଭଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ। ହେଜିଂଜିଂ ହେଉଛି ମୌଳିକ ଭାବରେ ଏକ ରିସ୍କ ପରିଚାଳନା କୌଶଳ ଯେଉଁଥିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବିରୋଧାତ୍ମକ ଦର ଏପଟସେପଟ ହେବାର ରିସ୍କକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ନିବେଶକାରୀମାନେ କୌଶଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସରଞ୍ଜାମଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରନ୍ତି।

ଡେରିଭେଟିଭଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ଲେୟାର୍‌ମାନେ ହେଜର ହୋଇପାରନ୍ତି, ପୂର୍ବାନୁମାନକାରୀ ହୋଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ଆର୍ବାଟ୍ରେଜର ହୋଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ।

ଫ୍ୟୁଚର୍ସ ଏବଂ ବିକଳ୍ପବିକଳ୍ପ, କିମ୍ବା ସାଧାରଣରେ ଏଫ ଆଣ୍ଡ ଓ ଭାଗ ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ଏଗୁଡିକ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟର ଡେରିଭେଟିଭସ ସେଗମେଣ୍ଟର ଏକ ଜରୁରୀ ଅଂଶ ଅଟନ୍ତି। ଫ୍ୟୁଚର୍ସ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ହେଉଛନ୍ତି ଦୁଇଟି ଅଲଗା ପ୍ରକାରର ଡେରିଭେଟିଭସ।

ଏକ ଭବିଷ୍ୟତ ଚୁକ୍ତିନାମା ହେଉଛି ଏକ ଆଧାରଭୁତ ଉତ୍ପାଦକୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏକ ପୂର୍ବନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମୂଲ୍ୟରେ କିଣିବା କିମ୍ବା ବିକିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ମାନକୀକୃତ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଟ୍ରେଡେଡ ଚୁକ୍ତିନାମା।

ଏକ ବିକଳ୍ପ ଚୁକ୍ତିନାମା ହେଉଛି ଆର୍ଥିକ ସରଞ୍ଜାମ ଯାହା ବିକଳ୍ପର କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ପୂର୍ବନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକଳ୍ପଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇବାକୁ ଅଧିକାର ଦିଏ କିନ୍ତୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦିଏ ନାହିଁ ଗୋଟିଏ କଲ୍ ବିକଳ୍ପ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଧାରଭୁତ ସିକ୍ୟୁରିଟି କିଣିବାର ଅଧିକାର ଦିଏ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ପୁଟ୍ ବିକଳ୍ପ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଧାରଭୁତ ସିକ୍ୟୁରିଟିକୁ ବିକ୍ରି କରିବାର ଅଧିକାର ଦିଏ। ନିବେଶକାରୀମାନେ ଗୋଟିଏ ବିକଳ୍ପ ଚୁକ୍ତିନାମା କିଣିବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରିମିୟମ୍ ଆଦାୟ କରାଯାଏ।

ଦୟାକରି ମନେ ରଖନ୍ତୁ ଯେ, ଡେରିଭେଟିଭଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ରିସ୍କ ଉତ୍ପାଦ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ହେଜିଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ। ଖୁଚୁରା ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଅନୁମୋଦିତ ନୁହେଁ।

୨୪

ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ

ଗୋଟିଏ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ଅନେକ ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ମନି ଆଣିଥାଏ ଏବଂ ସେହି ମନିକୁ ଷ୍ଟକଗୁଡିକରେ, ବଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକରେ, ସ୍ୱଳ୍ପକାଳୀନ ମନି-ମାର୍କେଟ ସରଞ୍ଜାମଗୁଡ଼ିକରେ, ଅନ୍ୟ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡିକ କିମ୍ୱା ସମ୍ପତ୍ତି କିମ୍ୱା ଏହି ନିବେଶଗୁଡ଼ିକର କେତେକ ସମଷ୍ଟିରେ ନିବେଶ କରନ୍ତି। ସମସ୍ତ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ସ୍କିମର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏସଇବିଆଇ ସହିତ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ଦରକାର। ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ସ୍କିମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଭିତିକରି ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ। ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକର ଡିଜାଇନ କରାଯାଏ- ରିସ୍କ ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହୁଥିବା ନିବେଶକାରୀମାନେ (ସାଧାରଣତଃ ଜଣେ ରକ୍ଷଣଶୀଳ ନିବେଶକାରୀ ଯିଏ ଅଧିକ ରିସ୍କ ନେବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ନାହିଁ), ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ନିବେଶକାରୀମାନେ (ନିବେଶକାରୀ ଯିଏ କିଛି ପରିମାଣର ରିସ୍କ ନେଇପାରିବେ) ଏବଂ ଆକ୍ରମକ ନିବେଶକାରୀମାନେ (ନିବେଶକାରୀ ଯିଏ ଅଧିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ଧାନରେ ଅଧିକ ରିସ୍କ ନେବାକୁ ଇଛୁକ ଅଟନ୍ତି)।

ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକର ବିଭାଗୀକରଣ: ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ନିମ୍ନ ଅନୁସାରେ ପାଞ୍ଚ ଭାଗରେ ବିଭାଗୀକରଣ କରାଯାଏ:

- ଇକ୍ୱିଟି ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକ: ଯେଉଁ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଷ୍ଟକ/ଇକ୍ୱିଟିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିବେଶ କରନ୍ତି।
- ଋଣ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକ: ଯେଉଁ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ଥାୟୀ ଆୟ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିବେଶ କରନ୍ତି, ଯେପରି କି ବଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଟ୍ରେଜେରୀ ବିଲଗୁଡ଼ିକ।
- ହାଇବ୍ରିଡ଼ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକ: ଯେଉଁ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଦୁଇ କିମ୍ୱା ତତୋଧିକ ସମ୍ପତ୍ତି ଶ୍ରେଣୀରେ ନିବେଶ କରନ୍ତି ଯେପରି କି, ଇକ୍ୱିଟିଗୁଡ଼ିକ, ସ୍ଥାୟୀ ଆୟ, କ୍ୟାସ୍ ଇତ୍ୟାଦି।
- ସମାଧାନଭିତିକ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକ: ଯେଉଁ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ନିବେଶକୁ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାରେ କରନ୍ତି, ଯଥା ଅବସରକାଳୀନ ଏବଂ ସନ୍ତାନ ଯୋଜନା ଇତ୍ୟାଦି।
- ଅନ୍ୟ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକ: ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଯେପରି କି ଇଣ୍ଡେକ୍ସ ଫଣ୍ଡସ୍, ସେକ୍ଟୋରାଲ ଫଣ୍ଡସ୍, ଇତ୍ୟାଦି।

୨୬

ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକରେ କିପରି ନିବେଶ କରିବାକୁ ହେବ?

ସାଧାରଣତଃ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଖବର କାଗଜଗୁଡ଼ିକରେ ବିଜ୍ଞାପନ ସହିତ ଆସନ୍ତି, ଏଥିରେ ନୂତନ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକର ଶୁଭାରମ୍ଭ ତାରିଖ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ। ନିବେଶକାରୀମାନେ ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକର ବଣ୍ଟନକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଯୋଗ କରିପାରିବେ, ଜରୁରୀ ସୂଚନା ଏବଂ ଆବେଦନ ଫର୍ମଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଏମାନେ ଭାରତ ସାରା ରହିଛନ୍ତି। ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିବା ବେଳେ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ସେମାନଙ୍କର କେୱାଇସି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ହେବ। ଜଣେ ନିବେଶକାରୀ ଗୋଟିଏ ବାସ୍ତବ କେୱାଇସି ଫଣ୍ଡ ଶାଖାରେ କିମ୍ବା ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ କରିପାରିବେ। ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କର ଆଧାର ଏବଂ ପ୍ୟାନ୍ କାର୍ଡ ନମ୍ବର ବ୍ୟବହାର କରି ଇ-କେୱାଇସି ମଧ୍ୟ କରିପାରିବେ।

ଥରେ କେୱାଇସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପନ ହୋଇଯିବା ପରେ ନିବେଶକାରୀ ନିବେଶ କରିବାକୁ ଇଛା କରୁଥିବା ସ୍କିମ ସମ୍ପର୍କରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବାକୁ ହେବ। ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ରିସ୍କ ଆପେଟାଇଟ୍ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ। ନିବେଶକାରୀ ଯେତେବେଳେ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡକୁ ବାଛିଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ସେହି ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମ୍ପର୍କିତ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଫର୍ମଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଏହିଭଳି ସେବାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଏଜେଣ୍ଟ ଏବଂ ବଣ୍ଟନକାରୀମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଫର୍ମଗୁଡ଼ିକୁ ଜମା କରାଯିବ କିମ୍ବା ସିଧାସଳଖ ଏମଏଫରେ ଜମା କରାଯିବ। ଆବେଦନ ଫର୍ମ ପୂରଣ କରିବା ସମୟରେ ଜଣେ ନିବେଶକାରୀ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ନିଶ୍ଚିତ ତାଙ୍କର ନାମ, ଠିକଣା, ତାଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିଥିବା ୟୁନିଟ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଆବେଦନ ଫର୍ମ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ଏହି ଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂଚନା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବେ। ଲାଭାଂଶ କିମ୍ବା ପୁନଃକ୍ରୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଚେକ/ଡ୍ରାଫ୍ଟର ନେଣଦେଣ ଠକେଇ ଠାରୁ ଦୂର କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ନିଶ୍ଚିତ ତାଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ନମ୍ବର ପ୍ରଦାନ କରିବେ। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଠିକଣା, ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ନମ୍ବର ଇତ୍ୟାଦିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ପର୍କରେ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଣାଇବା ଉଚିତ। ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନିବେଶ ପଦ୍ଧତିକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ପରିମାଣର ନିବେଶ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହିତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି।

- ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ନିବେଶ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ: ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ନିବେଶ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ: ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍କିମରେ ନିୟମିତ ଅବଧିଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଥିର ପରିମାଣର ନିବେଶ କରିବାର ସୁବିଧା।
- ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଉଠାଣ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ: ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍କିମରୁ ନିୟମିତ ଅବଧିଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଥିର ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ଉଠାଇବା ସୁବିଧା।
- ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଟ୍ରାନ୍ସଫର ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ: ଗୋଟିଏ ସ୍କିମରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍କିମକୁ ନିୟମିତ ଅବଧିଗୁଡ଼ିକରେ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଟ୍ରାନ୍ସଫର କରିବାର ସୁବିଧା।

୨୭

ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦ ଲ୍ୟାବଲିଂ

ଏସଇବିଆଇ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ସ୍ତରର ରିସ୍କ ଜଡ଼ିତ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକର ଲ୍ୟାବଲିଂ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଏହାକୁ ରିସ୍କ-ଓ-ମିଟରରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ହେବ। ରିସ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଲ୍ୟାବଲ ଥିବା ରିସ୍କ-ଓ-ମିଟର ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

- କମ: କମ ରିସ୍କରେ ମୂଳଧନ
- କମରୁ ମଧ୍ୟମ: ମଧ୍ୟମ କମ ରିସ୍କରେ ମୂଳଧନ
- ମଧ୍ୟମ: ମଧ୍ୟମ ରିସ୍କରେ ମୂଳଧନ
- ମଧ୍ୟମଭାବରେ ଉଚ୍ଚ: ମଧ୍ୟମଭାବରେ ଉଚ୍ଚ ରିସ୍କରେ ମୂଳଧନ
- ଉଚ୍ଚ: ଉଚ୍ଚ ରିସ୍କରେ ମୂଳଧନ
- ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ: ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ରିସ୍କରେ ମୂଳଧନ

- ମାସିକ ଭିତିରେ ରିସ୍କ-ଓ-ମିଟର ହିସାବ କରାଯାଏ।

- ପ୍ରତି ମାସ ଶେଷର ୧୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ/ଏମଏମସିଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ୱେବସାଇଟଗୁଡ଼ିକରେ ଏବଂ ଏଏମଏଫଆଇ ୱେବସାଇଟରେ ସମସ୍ତ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକର ପୋର୍ଟଫୋଲିଓ ପ୍ରକାଶନ ସହିତ ରିସ୍କ-ଓ-ମିଟରକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବେ।

ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍କିମରେ ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀମାନେ ଏଜେଣ୍ଟ/ବଣ୍ଟନକାରୀମାନଙ୍କ କମିଶନ/ଉପହାରଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଭାସିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସେମାନେ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡର ଟ୍ରାକ ରେକର୍ଡକୁ ବିଚାର କରିବା ଦରକାର ଲକ୍ଷ୍ୟଭିତ୍ତିକ ଏବଂ ଅବଗତ ହୋଇଥିବା ନିଷ୍ପତିଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ।

୨୮

ଏକ୍ସଚଞ୍ଜେଜ ଟ୍ରଡେଡେ ଫଣ୍ଡସ୍ (ଇଟିଏଫ)

ଗୋଟିଏ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଟ୍ରେଡେଡ ଫଣ୍ଡସ୍ (ଇଟିଏଫ) ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ସିକ୍ୟୁରିଟି, ଯାହା ଏକ ଇଣ୍ଡେକ୍ସ, କମୋଡିଟି, ବଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ଟ୍ରାକ କରେ କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ଇଣ୍ଡେକ୍ସ ଫଣ୍ଡ ଭଳି ଅନେକ ସମ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଟ୍ରାକ କରେ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ଟ୍ରେଡ୍ କରାଯାଏ। ସାଧାରଣ କଥାରେ କହିଲେ, ଇଟିଏଫଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସେହି ଫଣ୍ଡ ଯାହା ସେନସେକ୍ସ, ନିଫ୍ଟି ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ସୂଚୀଗୁଡ଼ିକୁ ଟ୍ରାକ କରେ। ଆପଣ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଇଟିଏଫର ୟୁନିଟଗୁଡ଼ିକୁ କିଣନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଆପଣ ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ ପୋର୍ଟଫୋଲିଓର ୟୁନିଟଗୁଡ଼ିକୁ କିଣନ୍ତି ଯାହା ଇଣ୍ଡେକ୍ସର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତାକୁ ଟ୍ରାକ କରେ। ଇଟିଏଫଗୁଡ଼ିକ ଟ୍ରାକ କରୁଥିବା ଇଣ୍ଡେକ୍ସର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରନ୍ତି।

ଇଟିଏଫଗୁଡ଼ିକ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜରେ ଏକ ସାଧାରଣ ଷ୍ଟକ ଭାବରେ ଟ୍ରେଡ୍ କରନ୍ତି, ଯାହା ନିୟମିତ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ପରି ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ମାର୍କେଟରେ ଟ୍ରେଡିଂ ହେବା ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଇଟିଏଫର ମୂଲ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ। ଗୋଟିଏ ଇଟିଏଫର ଟ୍ରେଡିଂ ମୂଲ୍ୟ ଏହା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଆଧାରଭୂତ ସମ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ନେଟ ସମ୍ପତ୍ତି ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ। ଇଟିଏଫଗୁଡ଼ିକର ସାଧାରଣତଃ ଅଧିକ ଦୈନିକ ଲିକ୍ୱିଡିଟି ଏବଂ ମ୍ୟୁଚୁଆଲ ଫଣ୍ଡ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷା କମ ଦେୟ ରହିଛି।

୨୯

ଏସଇବିଆଇ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଏସସିଓଆରଇଏସ)

ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟ ସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆପଣ ପ୍ରଥମେ ଜଡ଼ିତ ମଧ୍ୟସ୍ଥ କିମ୍ବା କମ୍ପାନୀ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିପାରନ୍ତି। ଜଡ଼ିତ ମଧ୍ୟସ୍ଥ କିମ୍ବା କମ୍ପାନୀ ଆପଣଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣରେ ସହାୟତା କରିବେ। ଅଭିଯୋଗ ଅମୀମାଂସିତ ରହିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆପଣ ନିଜର ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର କିମ୍ବା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କମ୍ପାନୀ ବିରୋଧରେ ଜଡ଼ିତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ କିମ୍ବା ଡିପୋଜିଟରୀ ପାଖକୁ ଯାଇପାରନ୍ତି।

ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନରେ ଯଦି ତଥାପି ଆପଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି ତେବେ ଆପଣ ଗୋଟିଏ ୱେବଭିତିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଏସଇବିଆଇ ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିପାରନ୍ତି, ଯାହାକୁ ଏସସିଓଆରଇଏସ (ଏସଇବିଆଇ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା) କୁହାଯାଏ। ଏସସିଓଆରଇଏସ ପୋର୍ଟାଲର ଠିକଣା ହେଉଛି http://scores.gov.in. ଏସସିଓଆରଇଏସ ମୋବାଇଲ୍ ଆପ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ନିବେଶକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ ଯାହା ଆଣ୍ଡ୍ରଏଡ୍ ଏବଂ iOS ପ୍ଲାଟଫର୍ମଗୁଡ଼ିକରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ। ଏସସିଓଆରଇଏସ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣ ଏସଇବିଆଇ ଦେୟମୁକ୍ତ ହେଲ୍ପଲାଇନ ନମ୍ବରଗୁଡ଼ିକ- ୧୫୦୦ ୨୨ ୭୫୭୫, ,ରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିପାରନ୍ତି।

୧୫୦୦ ୨୬୬ ୭୫୭୫. ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ଏବଂ ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ ଆପଣ ନିଜର ଅଭିଯୋଗକୁ ଅନଲାଇନରେ ଦାଖଲ କରିବା ନିମନ୍ତେ, ଫଲୋଅପ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏବଂ ଅନଲାଇନରେ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି ଜାଣିବାରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଏସସିଓଆରଇଏସ ସକ୍ଷମ କରାଏ।

୩୦

ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜର ନିବେଶକାରୀ ସେବା କେନ୍ଦ୍ର

ନିବେଶକାରୀ ସେବା କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରି ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରେ। ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରି ବିବାଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରେ।

ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ନିବେଶକାରୀ ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନ ପ୍ୟାନେଲ (ଆଇଜିଆରପି) ମାଧ୍ୟମରେ ଏନଏସଇରେ ଏବଂ ନିବେଶକାରୀ ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନ କମିଟି (ଆଇଜିଆରସି)ରେ ବିଏସଇ ଏଲଟିଡି ଏବଂ ଏମଏସଇରେ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ନିବାରଣରେ ସହଯୋଗ କରନ୍ତି।

ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନକୁ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକର ସାରା ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିବେଶକାରୀ ସେବା କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି। ଏହି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସବିଶେଷ ତାଲିକାଗୁଡ଼ିକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକର ୱେବ ସାଇଟଗୁଡ଼ିକରେ ରହିଛି।

୩୧

मध्यस्थता

ମଧ୍ୟସ୍ଥତା

ମଧ୍ୟସ୍ଥତାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର ଏବଂ ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନର ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା। ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ଅନୁଭବ କରେ ଯେ ଅଭିଯୋଗଟି ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜର ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ସମାଧାନ ହୋଇନାହିଁ ତେବେ ପକ୍ଷମାନେ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପଥକୁ ବାଛି ପାରନ୍ତି।

ନିବେଶକାରୀ ସେବା କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା, ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଜଡ଼ିତ ଦେୟ ଏବଂ ଶୁଳ୍କଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଧିକ ସୂଚନା ନିମନ୍ତେ ଆପଣ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକର ୱେବସାଇଟଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଦର୍ଶନ କରିପାରନ୍ତି।

ଦାବିବିହୀନ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ/ଅଦେୟ ଲାଭାଂଶ ପରିମାଣ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା - ଆଇଇପିଏଫ

ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କର ସଚେତନତା ଏବଂ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ କମ୍ପାନିଜ ନିୟମ, ୨୦୧୩ର ଭାଗ ୧୨୫ ଅନୁସାରେ ନିବେଶକାରୀ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ପାଣ୍ଠି (ଆଇଇପିଏଫ)ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି। ଆଇଇପିଏଫ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଗୋଟିଏ ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅଟେ, କମ୍ପାନିଜ ନିୟମ, ୨୦୧୩ ଅଧୀନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ଏହା ଗଠିତ ହୋଇଛି।

ଲଗାତାର ଭାବରେ ସାତ ବର୍ଷ ଧରି ଅଦେୟ ଏବଂ ଦାବିହୀନ ହୋଇ ରହିଥିବା ସମସ୍ତ ଲାଭାଂଶ ଏବଂ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ନିବେଶକାରୀ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ପାଣ୍ଠି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ (ଆଇଇପିଏଫ) ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରାଯାଏ। ଅଦେୟ ଏବଂ ଦାବିହୀନ ହୋଇ ରହିଥିବା ସମସ୍ତ ଲାଭାଂଶ ଏବଂ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଆଇଇପିଏଫ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ସେମାନଙ୍କର ଦାବିକୁ ଦାଖଲ କରିବା ଦରକାର।

ଅଧିକ ବିବରଣୀ ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀମାନେ
http://www.iepf.gov.in/IEPF/refund.html

୩୨

ପରିଶିଷ୍ଟ- ୧
(ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ନିବେଶ/ଟ୍ରେଡିଂ ନିମନ୍ତେ କରଣୀୟ ଏବଂ ଅକରଣୀୟଗୁଡ଼ିକ)

କରଣୀୟଗୁଡ଼ିକ

- ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ଆପଣଙ୍କର ନିବେଶ ପାଇଁ ଆପଣ ଜଣେ ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କ ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରିପାରନ୍ତି।
- ଆପଣଙ୍କର ନିବେଶ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ରିସ୍କ ଆପେଟାଇଟ୍ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆପଣ ଗୋଟିଏ ସ୍କିମ/ଉତ୍ପାଦରେ ନିବେଶ କରନ୍ତୁ।
- ନେଣଦେଣର ୨୪ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଟ୍ରେଡଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ବୈଧ ଚୁକ୍ତିନାମା ନୋଟ/ନିଶ୍ଚିତତା ମେମୋ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତୁ। ନିୟମିତ ଭାବରେ ନିଜର ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଆପଣଙ୍କର ପୋର୍ଟଫୋଲିଓର ହିସାବ ରଖନ୍ତୁ।
- ସମସ୍ତ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯତ୍ନର ସହିତ ପଢନ୍ତୁ।
- ଆପଣଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ସମସ୍ତ ଶୁଳ୍କଗୁଡ଼ିକ/ଦେୟଗୁଡ଼ିକ/ଦଲାଲିକୁ ଆପଣ ଯତ୍ନର ସହିତ ନୋଟ୍ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହାର ଏକ ରେକର୍ଡ ରଖିବା ଉଚିତ।
- ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିବା ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ, ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ, ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ନୋଟ ଏବଂ କରାଯାଇଥିବା ପେମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ଏକ ରେକର୍ଡ ରଖନ୍ତୁ।
- ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମିକ ଭାବରେ ଆପଣଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ/ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକ ହାସଲ କରିବା ସମ୍ଭବ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପୋର୍ଟଫୋଲିଓର ସମୀକ୍ଷା ରଖନ୍ତୁ।
- ସର୍ବଦା ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ପ୍ରଣାଳୀରେ ନିଜର ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ ପଇଠ କରନ୍ତୁ, ଉଦାହରଣ; କୌଣସି ନଗଦ ଟଙ୍କା ନେଣଦେଣ ନୁହେଁ
- ସର୍ବଦା ଆପଣଙ୍କର ସୂଚନାକୁ ଅଦ୍ୟତିତ କରନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ଠିକଣା କିମ୍ବା ବ୍ୟାଙ୍କ ବିବରଣୀ କିମ୍ବା ଇମେଲ ଆଇଡି କିମ୍ବା ମୋବାଇଲ ନମ୍ବରରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପରିବର୍ତ୍ତନ ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର/ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କୁ ଜଣାନ୍ତୁ। ବର୍ତ୍ତମାନ ସିମ୍ କାର୍ଡଗୁଡ଼ିକରେ ଅଲଗା ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ବଦଳ କରିବାର ବିଶେଷତା ରହୁଥିବାରୁ ନିବେଶକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଗୋଟିଏ ମୋବାଇଲ ନମ୍ବର ରଖିପାରନ୍ତି। (ସମସ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ମୋବାଇଲ ନମ୍ବର ମୁଖ୍ୟ ଅଟେ।)
- ଆପଣଙ୍କର ସମସ୍ତ ନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ନାମାଙ୍କନ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ କରନ୍ତୁ। ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଏକାଧିକ ନାମାଙ୍କନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ।
- ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମରେ ଆପଣଙ୍କର ଚାଲୁରହିଥିବା ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ସେଟଲ କରନ୍ତୁ (୩୦/୯୦ ଦିନରେ ଥରେ, ଆପଣ ଯେପରି ବାଛିଛନ୍ତି)।

- ଆପଣଙ୍କର ଚାଲୁରହିଥିବା ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମରେ ଆପଣଙ୍କର ଟ୍ରେଡିଂ

- ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ।

- ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସାୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜରୁ ପ୍ରତିଦିନ ଆସୁଥିବା ଏସଏମଏସ ଏବଂ ଇମେଲ୍ ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ।

- ଟ୍ରେଡିଂ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ପାଖରେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କର ରହିଥିବା ଫଣ୍ଡ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜରୁ ଆସୁଥିବା ମାସିକ ଏସଏମଏସ ଏବଂ ଇମେଲର ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ।

ଅକରଣୀୟଗୁଡ଼ିକ

- ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମନି ଧାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ

- ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ରୋକର/ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ମଧ୍ୟସ୍ଥମାନଙ୍କ ସହିତ କାରବାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କୁ ଆପଣ

- ରାଜିହୋଇଥିବା ବ୍ରୋକରେଜ/ଶୁଳ୍କଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ଅଧିକ ପଇଠ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ

- କୌଣସି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଲ ଭାବରେ ନ ବୁଝି କୌଣସି ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ସହିତ କିଛି ବି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ

- କୌଣସି ଶୂନ୍ୟ ରହିଥିବା ଫର୍ମ କିମ୍ବା ଡେଲିଭରି ସୂଚନା ଚିଠାରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ

- ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର/ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସାଧାରଣ ଅଧିକାରପତ୍ର (ପିଓଏ) ମଞ୍ଜୁରମଞ୍ଜୁର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଯଦି ଆପଣ ପିଓଏ ମଞ୍ଜୁର କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ତେବେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମଞ୍ଜୁର କରି ତତ୍ପରତା ଅବଲମ୍ବନ କରନ୍ତୁ।

- ବିବାଦଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଯଥାର୍ଥ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ/ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ/ଏସଇବିଆଇକୁ ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗ ଦିଅନ୍ତୁ।

- ଡବା ଟ୍ରେଡିଂ ବେଆଇନ ଅଟେ। ଯଦି ଆପଣ ଖର୍ଚ୍ଚଗୁଡ଼ିକୁ ବଞ୍ଚାଇଲା ପରି ଏହା ଜଣା ପଡ଼େ ତେବେ ଡବା ଟ୍ରେଡିଂରେ ଲିପ୍ତ ରୁହନ୍ତୁ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜଗୁଡ଼ିକରେ ହେଉଥିବା ନିରାପଦ ଏବଂ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିଯୁକ୍ତ ଟ୍ରେଡ଼ଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ଲାଭ ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ

- ଆକର୍ଷଣୀୟ କଥାରେ ପଡ଼ି ନିବେଶ କରିବାର ନିଷ୍ପତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ କାରଣ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଅଫଲୋଡ଼ କରିବାକୁ ଇଛା କରୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ମାର୍କେଟ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ନପାରେ, ଏଥିରେ ଲିପ୍ତ ରହିପାରେ। ଲୋଭନୀୟ କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ପ୍ରସାର କରିବା ମଧ୍ୟ ଏକ ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ, ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏସଇବିଆଇକୁ ଜଣାଇବା ଉଚିତ।

- ଅନଲାଇନ ଆକାଉଣ୍ଟ ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ପାସୱାର୍ଡ଼କୁ କାହାରି ସହିତ କେବେ ବି ସେୟାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ପାସୱାର୍ଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ବାରମ୍ବାର ବଦଳାନ୍ତୁ।

- ପୁଞ୍ଜୀ ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକର, ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ଚିଟଫଣ୍ଡ, ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ସାମୁହିକ ନିବେଶ କିମ୍ବା ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ଜମା ସ୍କିମଗୁଡ଼ିକର ଶିକାର ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ

- ଆପଣଙ୍କ କେୱାଇସି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଛକ ଚିହ୍ନ ପକାଇବାକୁ ଭୁଲନ୍ତୁ ନାହିଁ ଯଦି ଆପଣ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସହିତ ପରିଚିତ

- ଯଦି ଆପଣ କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ସହ ପରିଚିତ ନୁହନ୍ତୁ ତେବେ ଡିଜିଟାଲ ଚୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଚୟନ ନାହିଁ।

୩୩

ପରିଶିଷ୍ଟ-୨
ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକ

- ବ୍ରୋକରଙ୍କ ଠାରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରାହକ କୋଡ୍ (ୟୁସିସି) ପାଆନ୍ତୁ।
- ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାହ ହୋଇଥିବା କେୱାଇସି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ଗୋଟିଏ ନକଲ ପାଆନ୍ତୁ।
- କେବଳ ଆପଣଙ୍କ ୟୁସିସିରେ କରାଯାଇଥିବା ଟ୍ରେଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ପାଆନ୍ତୁ।
- ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହିତ ରାଜି ହୋଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ କରି ଅର୍ଡର ରଖନ୍ତୁ। ସର୍ବୋତ୍ତମ ମୂଲ୍ୟ ପାଆନ୍ତୁ।
- କରାଯାଇଥିବା ଟ୍ରେଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଚୁକ୍ତି ନୋଟ ପାଆନ୍ତୁ ବସାଯାଇଥିବା
- ସମସ୍ତ ଶୁଳ୍କଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ ସମ୍ପର୍କରେ ପଚାରନ୍ତୁ।
- ଠିକ୍ ସମୟରେ ଫଣ୍ଡ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ।
- ଟ୍ରେଡିଂ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ଆକାଉଣ୍ଟସ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ। ଆକାଉଣ୍ଟସ
- ସେଟଲମେଣ୍ଟ କରିବାକୁ କୁହନ୍ତୁ।
- ରାଜି ହୋଇଥିବା ସିଡ୍ୟୁଲ ଅନୁସାରେ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ପାଆନ୍ତୁ।

ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ

- ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତୁ (କେୱାଇସି) ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ବାହ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ।
- ଟ୍ରେଡିଂ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହିତ ରାଜିହୋଇଥିବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝନ୍ତୁ।
- ଟ୍ରେଡିଂ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝନ୍ତୁ।

- ରିସ୍କ ପ୍ରକାଶନ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟକୁ ପଢନ୍ତୁ।
- ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ଢାଞ୍ଚା ଏବଂ ସମୟସୀମାଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝନ୍ତୁ।
- ଠିକ୍ ସମୟରେ ମାର୍ଜିନଗୁଡ଼ିକ ପଇଠ କରନ୍ତୁ।
- ସେଟଲମେଣ୍ଟ ନିମନ୍ତେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଫଣ୍ଡ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକ
- ପଇଠ କରନ୍ତୁ। ଟ୍ରେଡଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।
- ଫଣ୍ଡ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର ଚଳାଚଳ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ଏବଂ ଡିପି ଆକାଉଣ୍ଟ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।
- ଆକାଉଣ୍ଟର ଚୁକ୍ତି ନୋଟଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟକୁ ସମୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ।

୩୪

ପରିଶିଷ୍ଟ- ୩
(ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଚେତାବନୀ)

ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ନିବେଶ ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଚେତାବନୀ

ଏସଇବିଆଇ ନିୟମ ୨୦୧୩ (ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନେ) ଅଧୀନରେ ଏସଇବିଆଇ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କୁ ପଞ୍ଜୀକୃତ କରେ, [ଜୁଲାଇ ୦୩, ୨୦୨୦ ରେ ଶେଷ ଥର ସଂଶୋଧନ ହୋଇଥିଲା] "ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟା"ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କିମ୍ବା ଲୋକଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ନିବେଶ ଉପଦେଶ ଦେବାରେ ନିୟୋଜିତ ଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ କୌଣସି ନାମରେ ନିଜକୁ ଜଣେ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟା ଭାବରେ ପରିଚିତ କରନ୍ତି।
ନିୟମଟିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି "ନିବେଶ ଉପଦେଶ"କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା, ଯାହା ନିବେଶ କରିବା, କ୍ରୟ କରିବା, ବିକ୍ରୟ କରିବା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଉପଦେଶକୁ ବୁଝାଏ କିମ୍ବା ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର କିମ୍ବା ନିବେଶ ଉତ୍ପାଦ କାରବାରଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଉପଦେଶକୁ ବୁଝାଏ ଏବଂ ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକର କିମ୍ବା ନିବେଶ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକୁ ଧାରଣ କରୁଥିବା ନିବେଶ ପୋର୍ଟଫୋଲିଓ ସମ୍ପର୍କରେ ଉପଦେଶକୁ ବୁଝାଏ। ଏହା ଗ୍ରାହକଙ୍କର ଲାଭ ନିମନ୍ତେ ଲିଖିତ, ମୌଖିକ କିମ୍ବା ଯୋଗାଯୋଗର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାଧ୍ୟମ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ଯୋଜନାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ: ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବହୁଳ ମାତ୍ରାରେ ଉପଲବ୍ଧ ଖବରକାଗଜ, ପତ୍ରିକା, କୌଣସି ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ପ୍ରସାରଣ କିମ୍ବା ଟେଲିକମ୍ୟୁନିକେସନ ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶ ଉପଦେଶ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିବେଶ ଉପଦେଶ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବ ନାହିଁ। ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନେ ଏସଇବିଆଇ ଠାରୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଲାଭ କରିବା କଥା ଏବଂ ଆଚାର ସଂହିତାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା କଥା।

ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବିନା ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟା ଭାବରେ କାମ କରିବା ବେଆଇନ ଅଟେ। ଏହି ଭଳି ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏସଇବିଆଇ ମିଳିତ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାଗୁଡ଼ିକ କରୁଅଛି। କେତେକ ନୀତିହୀନ ଏବଂ ଅଜ୍ଞାନୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ନିଜର ପଞ୍ଜୀକରଣ କରି ନ ପାରନ୍ତି କିମ୍ବା ଆଚାର ସଂହିତାକୁ ଅନୁସରଣ କରିନପାରନ୍ତି। ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କର ଉପଦେଶ ଦେବାରେ କୌଣସି ସୀମା ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନେ ନଗଦ ଟଙ୍କା କିମ୍ବା ସିକ୍ୟୁରିଟିଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ଭାଳନ୍ତି ନାହିଁ।

ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାଗୁଡ଼ିକ (ଆଇଏ) ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ପଞ୍ଜୀକୃତ ଏବଂ ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜଡ଼ିତ କେତେକ ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାରକୁ ଏସଇବିଆଇକୁ ଜଣାଇଦିଆଯାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ନିମ୍ନଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି:

- X ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚିତ ରିଟର୍ନଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା।
- X ଅଧିକ ରିଟର୍ନ ମିଳିବାର ମିଥ୍ୟା ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବହୁତ ଦେୟ ଆଦାୟ କରିବା।
- X ଗ୍ରାହକଙ୍କର ରିସ୍କ ପ୍ରୋଫାଇଲ ଅନୁପାଳନ ନକରି ଅଧିକ ଦେୟ ଅର୍ଜନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆଇଏଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତ୍ରୁଟିଯୁକ୍ତ ବିକ୍ରି କ୍ଷତି ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଠାରୁ ଦେୟ ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଅଭିଯୋଗ ପାଇ ଆଇଏ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କର କ୍ଷତିଗୁଡ଼ିକୁ ଭରଣା କରିବାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ରିସ୍କ ଉତ୍ପାଦ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି।
- X ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଟ୍ରେଡିଂ।
- X ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କର ମନି ହାନୀ କରି ଆଇଏଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନ୍ଦ ସେବା - ଫେରସ୍ତ ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ

ତେଣୁ ନିବେଶକାରୀମାନେ ସାବଧାନ ହେବା ଦରକାର ଏବଂ ମାର୍କେଟରେ ଚାଲୁଥିବା ଉପର ଲିଖିତ ଅଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକ ବିରୋଧରେ ନିଜକୁ ନିଜେ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଦରକାର ଏବଂ ପୁଞ୍ଜି ମାର୍କେଟଗୁଡ଼ିକରେ ନିଜକୁ ଅଭିଜ୍ଞ ଦାବି କରୁଥିବା ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସାବଧାନତାର ସହିତ କାରବାର କରିବା ଦରକାର। କେବଳ ଏସଇବିଆଇ (ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟା) ନିୟମ, ୨୦୧୩ [ଜୁଲାଇ ୦୩, ୨୦୨୦ରେ ଶେଷ ଥର ସଂଶୋଧିତ] ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ନିବେଶ ନିମନ୍ତେ ଉପଦେଶ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଏ।

ନିମ୍ନ ୱେବସାଇଟରେ ଏହି ଭଳି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି: https://www.sebi.gov.in.

ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ସହିତ କାରବାର କରିବା ସମୟରେ କରଣୀୟ ଏବଂ ଅକରଣୀୟଗୁଡ଼ିକ

କଣ କରିବା	ଏବଂ କଣ ନକରିବା
ସର୍ବଦା ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ସହିତ କାରବାର କରନ୍ତୁ।	ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ କାରବାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକରଣ ନମ୍ବର ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଏସଇବିଆଇ ପଞ୍ଜୀକୃତ ସମସ୍ତ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ତାଲିକା ହେଉଛି	ନିବେଶ ଉପଦେଶ ବାହାନାରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଷ୍ଟକ ଟିପ୍ପଣୀରେ ଫସନ୍ତୁ ନାହିଁ।

[ଗ]ଏସଇବିଆଇ ୱେବସାଇଟରେ ଉପଲବ୍ଧ। (https://www.sebi.gov.in)	ନିଜର ମନି ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ
ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ, ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କର ବୈଧ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ରହିଛି।	ନିଶ୍ଚିତ ରିଟର୍ନ ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ ଫସନ୍ତୁ ନାହିଁ
ଆପଣଙ୍କ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କୁ କେବଳ ପରାମର୍ଶ ଦେୟ ପଇଠ କରନ୍ତୁ।	ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ନିବେଶ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ଲୋଭ ବଳିଯିବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ
କେବଳ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ପ୍ରଣାଳୀଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ପରାମର୍ଶ ଦେୟଗୁଡ଼ିକ ପଇଠ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ଦେୟ ବିବରଣୀ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ସଠିକ ଭାବରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ରସିଦଗୁଡ଼ିକ ବଜାୟ କୁହନ୍ତୁ।	ଆକର୍ଷକ ବିଜ୍ଞାପନ କିମ୍ବା ମାର୍କେଟ ଗୁଜବ ଭାସି ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ
ନିବେଶ ଉପଦେଶ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସର୍ବଦା ରିସ୍କ ପ୍ରୋଫାଇଲିଂ ନିମନ୍ତେ ରୁହନ୍ତୁ।	କୌଣସି ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟା କିମ୍ବା ଏହାର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଠାରୁ କେବଳ ଫୋନ କଲ କିମ୍ବା ବାର୍ତ୍ତା ପାଇକରି ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ କରିବାରୁ ଦୂରେଇ ରୁହନ୍ତୁ।
ଯେପରି ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟା ରିସ୍କ ପ୍ରୋଫାଇଲିଂ କଡ଼ାକଡ଼ି ଆଧାର କରି ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧ ନିବେଶ ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ ପରାମର୍ଶ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ତାହା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତୁ।	ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କର ବାରମ୍ବାର ବାର୍ତ୍ତା ଏବଂ କଲଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ନିଷ୍ପତି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ
ଉପଦେଶରେ କାମ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ପଚାରନ୍ତୁ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କ ସହିତ ସନ୍ଦେହଗୁଡ଼ିକ ଦୂର କରନ୍ତୁ।	ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଉଥିବା ସୀମିତ ସମୟ ଅଫର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ଉପହାର, ଇତ୍ୟାଦିର ଶିକାର ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ
ରିସ୍କ ଆକଳନ କରନ୍ତୁ–ନିବେଶଗୁଡ଼ିକ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ନିବେଶର ରିଟର୍ନ ପ୍ରୋଫାଇଲ, ଲିକ୍ୱିଡିଟି ଏବଂ ନିରାପତ୍ତା ଦିଗଗୁଡ଼ିକ।	ଆପଣଙ୍କ ରିସ୍କ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କ୍ଷୁଧା ଏବଂ ନିବେଶ ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ମେଳ ହେଉନଥିବା ନିବେଶଗୁଡ଼ିକୁ ତରବରିଆ ଭାବରେ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ
ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଲିଖିତ ଆକାରରେ, ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ଏବଂ ଷ୍ଟାମ୍ପ ହୋଇଥିବା ପରି ପାଇବାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତୁ। କୌଣସି ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କ ସହିତ କାରବାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଯତ୍ନର ସହିତ ପଢନ୍ତୁ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ପରାମର୍ଶ ଦେୟ, ପରାମର୍ଶ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ, ଅନୁମୋଦନଗୁଡ଼ିକର ଶ୍ରେଣୀ ଇତ୍ୟାଦି।	
ଆପଣଙ୍କ ନେଣଦେଣଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ସଜାଗ ରୁହନ୍ତୁ।	
ଆପଣଙ୍କ ସନ୍ଦେହ/ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତୁ।	
ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନଙ୍କର ନିଶ୍ଚିତ କିମ୍ବା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ରିଟର୍ନଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଏସଇବିଆଇକୁ ଜଣାନ୍ତୁ।	

୩୪

ପରିଶିଷ୍ଟ – ୪
ଏଏସବିଏରେ (ଏକୀକୃତ ପେମେଣ୍ଟ ଇଣ୍ଟରଫେସ (ୟୁପିଆଇ))

ଏକୀକୃତ ପେମେଣ୍ଟ ଇଣ୍ଟରଫେସ (ୟୁପିଆଇ)କୁ ଏକ ପେମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରି ନିବେଶକାରୀମାନେ ଏବେ ଆଇପିଓଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶ କରିପାରିବେ। ଅନେକ ବ୍ୟାଙ୍କ ବିଶେଷତାଗୁଡ଼ିକୁ, ସହଜ ପାଣ୍ଠି ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରି ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟୀ ପେମେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏକାଠି କରି ୟୁପିଆଇ ହେଉଛି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ଏକାଧିକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଗୋଟିଏ ମୋବାଇଲ ଆପ୍ଲିକେସନ (ଯେ କୌଣସି ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ)ରେ କ୍ଷମତା ଦିଏ।

ୟୁପିଆଇ ବ୍ୟବହାର କରି କିପରି ନିବେଶ କରିବାକୁ ହେବ:

ୟୁପିଆଇ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଇପିଓରେ ନିବେଶ କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ସୋପାନ ସଂଶ୍ଲିଷ୍ଟ ରହିଛି, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ୟୁପିଆଇ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଲାମ ନିବେଶକାରୀମାନେ ଆବେଦନ ଫର୍ମରେ ସେମାନଙ୍କ ୟୁପିଆଇ ଆଇଡି ସହିତ ବିଡ୍ ବିବରଣୀ ପୂରଣ କରିବା ଉଚିତ। ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ପାଖରେ ଜମା କରାଯାଇପାରେ ଯିଏ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ବିଡିଂ ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ୟୁପିଆଇ ଆଇଡି ସହିତ ବିଡ୍ ବିବରଣୀ ଅପଲୋଡ଼ କରିବେ। ମଞ୍ଜୁରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ନିୟୋଜିତ ଏସକ୍ରୋ/ପୃଷ୍ଠପୋଷକ ବ୍ୟାଙ୍କ ସହିତ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନି ଭାବରେ ୟୁପିଆଇ ଆଇଡି ସହିତ ବିଡ୍ ବିବରଣୀ ସେୟାର କରିବେ।

ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକର ଅବରୋଧ: ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ସମାନ ପରିମାଣର ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଫଣ୍ଡ ଡେବିଟଗୁଡ଼ିକୁ ଅବରୋଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅଧିକାର ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଏସକ୍ରୋ/ପୃଷ୍ଠପୋଷକ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିବେଶକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିବେ। ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଅବରୋଧ ଅନୁରୋଧର ବୈଧିକରଣରେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ପାଣ୍ଠିଗୁଡ଼ିକୁ ଅବରୋଧ କରାଯିବ ଏବଂ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କୁ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଜଣାଇଦିଆଯିବ।

ଆବଣ୍ଟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ପେମେଣ୍ଟ: ଥରେ ସେୟାରଗୁଡ଼ିକ ଆବଣ୍ଟନ ହୋଇଗଲା ପରେ ନିବେଶକାରୀମାନଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକର ଡେବିଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେବ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ମନିକୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ। ୟୁପିଆଇ ପିନ ବ୍ୟବହାର କରି ଫଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ଆବଦ୍ଧ କରିବା ସମୟରେ ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରାଧିକରଣ ଭିତିରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲିବ।

ଆଇପିଓରେ ନିବେଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ୟୁପିଆଇ ବ୍ୟବହାର କରିବା ବେଳେ ମନେ ରଖିବା କଥାଗୁଡ଼ିକ:

- ଆପଣ ନିଜର ୟୁପିଆଇ ଆଇଡି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ଯାହାର ନାମ 'ସେଲ୍ଫ-ସାର୍ଟିଫାଏଡ ସିଣ୍ଡିକେଟ ବ୍ୟାଙ୍କସ (ଏସସିଏସବିଏସ) ତାଲିକାରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି, ଯାହା ଏକ ମଞ୍ଜୁରକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ। ଏହା ଏସଇବିଆଇ ୱେବସାଇଟରେ ଉପଲବ୍ଧ ରହିଛି।
- କେବଳ ସେହି ମୋବାଇଲ ଆପ୍ଲିକେସନ ଏବଂ ୟୁପିଆଇ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ, ଯାହା ସର୍ବସାଧାରଣ ଇସ୍ୟୁଗୁଡ଼ିକରେ ୟୁପିଆଇ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଏସଇବିଆଇ ୱେବସାଇଟରେ ମୋବାଇଲ ଆପ୍ଲିକେସନସ ତାଲିକାରେ ଉପଲବ୍ଧ ରହିଛି।
- ୟୁପିଆଇକୁ ଏକ ପେମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାବରେ କେବଳ ଜଣେ ସିଣ୍ଡିକେଟ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ପାଖରେ କିମ୍ବା ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଷ୍ଟକ ବ୍ରୋକର କିମ୍ବା ଜଣେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାର ଏବଂ ଟ୍ରାନ୍ସଫର ଏଜେଣ୍ଟ କିମ୍ବା ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଆପଣଙ୍କର ଆବେଦନ ଫର୍ମଗୁଡ଼ିକୁ ଜମା କରନ୍ତୁ।
- ୟୁପିଆଇରେ ନେଣଦେଣ ପିଛା ଆଇପିଓ ଆବେଦନ ପ୍ରତି ସୀମା ହେଉଛି ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ କେବଳ ଖୁଚୁରା ନିବେଶକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ।
- ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ୟୁପିଆଇ ଆଇଡି କିମ୍ବା ନିବେଶକାରୀ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଆବଣ୍ଟନ ନିମନ୍ତେ ବିବେଚନା କରାଯିବ।

୩୬

ପରିଶିଷ୍ଟ – ୫
ଶବ୍ଦକୋଷ

କ୍ର.ନଂ.	ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରୂପ	ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପ
୧.	ଏଏମସି	ବାର୍ଷିକ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଶୁଳ୍କଗୁଡ଼ିକ
୨.	ଏଏସବିଏ	ଆବଦ୍ଧ ପରିମାଣ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ଆବେଦନ
୩.	ବିଏସଡିଏ	ମୌଳିକ ସେବାଗୁଡ଼ିକ ଡିମାଟ ଆକାଉଣ୍ଟ
୪.	ସିଏଏସ	ସଂଗଠିତ ଆକାଉଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ
୫.	ସିଡିଏସଏଲ	ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଡିପୋଜିଟରୀ ସର୍ଭିସେସ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ
୬.	ଡିମାଟ	ଡିମ୍ୟାଟେରିଆଲାଇଜ ହୋଇଛି
୭.	ଡିପି	ଡିପୋଜିଟରୀ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ
୮.	ଆଇଏ	ନିବେଶ ଉପଦେଷ୍ଟାମାନେ
୯.	ଆଇଜିଆରସି	ନିବେଶ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ କମିଟି
୧୦.	ଆଇଜିଆରପି	ନିବେଶକାରୀ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ ପ୍ୟାନେଲ
୧୧.	ଆଇପିଓ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପବ୍ଲିକ ଅଫରିଙ୍ଗ
୧୨.	କେଆଇଏନ	କେୱାଇସି ଚିହ୍ନଟୀକରଣ ନମ୍ବର
୧୩.	କେୱାଇସି	ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତୁ
୧୪.	ଏମଆଇଆଇ	ବଜାର ଭିତିଭୂମି ମଧ୍ୟସ୍ଥମାନେ
୧୫.	ଏମଏସଇ	ମେଟ୍ରୋପଲିଟାନ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ
୧୬.	ଏନଏସଡିଏଲ	ନ୍ୟାସନାଲ ସିକ୍ୟୁରିଟିଜ ଡିପୋଜିଟରୀ ଲିମିଟେଡ
୧୭.	ଏନଏସଇ ଏଲଟିଡି.	ନ୍ୟାସନାଲ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ
୧୮.	ପିଏଏନ	ସ୍ଥାୟୀ ଆକାଉଣ୍ଟ ନମ୍ବର
୧୯.	ପିଓଏ	ଅଧିକାରପତ୍ର
୨୦.	ଏସସିଓଆରଇଏସ	ଏସଇବିଆଇ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା
୨୧.	ଏସଇବିଆଇ	ସିକ୍ୟୁରିଟିଜ ଆଣ୍ଡ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ବୋର୍ଡ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ
୨୨.	ଏସଏମଏସ	ଛୋଟ ବାର୍ତ୍ତା ସେବା
୨୩.	ୟୁସିସି	ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରାହକ କୋଡ
୨୪.	ୟୁଆଇଡି	ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚିହ୍ନଟୀକରଣ

ଏସଇବିଆଇର ନିବେଶକାରୀ ସଚେତନତା ଉଦ୍ୟମଗୁଡ଼ିକ

- **ସମ୍ବଳ ଅଧିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ:**

  ଏସଇବିଆଇ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ସମ୍ବଳ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ତର II/ସ୍ତର III ସହର/ନଗରଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟ ଭାଷାରେ ବିଭିନ୍ନ ଟାର୍ଗେଟ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଆର୍ଥିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ, ଯେପରିକି ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଗୃହିଣୀ, ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ, କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀମାନେ ଇତ୍ୟାଦି।

- **ଏସଇବିଆଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଦର୍ଶନ:**

  ଏସଇବିଆଇ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିମନ୍ତେ ଆସୁଥିବା କଲେଜ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ପେସାଦାର ସଂସ୍ଥାର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନିବେଶକାରୀ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ।

- **ଆଞ୍ଚଳିକ ସେମିନାରଗୁଡ଼ିକ:**

  ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ, ଡିପୋଜିଟରୀ, ଏଏମଏଫଆଇ, କମୋଡିଟିଜ ଡେରିଭେଟିଭସ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଇତ୍ୟାଦି ସହଯୋଗରେ ଏସଇବିଆଇ ଦ୍ୱାରା ନିବେଶକାରୀ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ।

- **ନିବେଶକାରୀ ସମିତିଗୁଡ଼ିକ (ଆଇଏଏସ) ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶକାରୀ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ:**

  ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ଏସଇବିଆଇ ଅନୁମୋଦିତ ନିବେଶକାରୀ ସମିତିଗୁଡ଼ିକ (ଆଇଏଏସ) ଦ୍ୱାରା ସ୍ତରII/ସ୍ତର II ସହର/ନଗରଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶକାରୀ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ।

- **କମୋଡିଟିଜ ଡେରିଭେଟିଭସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଦାତାମାନଙ୍କ (ସିଓଟିଏସ) ମାଧ୍ୟମରେ ନିବେଶକାରୀ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ:**

  ଏସଇବିଆଇ ଅନୁମୋଦିତ କମୋଡିଟିଜ ଡେରିଭେଟିଭସ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଦାତାମାନଙ୍କ (ସିଓଟିଏସ) ଦ୍ୱାରା ସ୍ତର II/ସ୍ତର II ସହର/ନଗରଗୁଡ଼ିକରେ ନିବେଶକାରୀ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ।

- **ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଦାତାମାନଙ୍କ (ସ୍ମାର୍ଟସ) ଦ୍ୱାରା ନିବେଶକାରୀ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ:**

  ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ମାର୍କେଟରେ ଏସଇବିଆଇ ଅନୁମୋଦିତ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦାତାମାନଙ୍କ (ସ୍ମାର୍ଟସ) ଦ୍ୱାରା ନିବେଶକାରୀ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ।

  ଏହି ନିବେଶକାରୀ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଏସଇବିଆଇ ନିବେଶକାରୀ ୱେବସାଇଟରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ। website: http://investor.sebi.gov.in

ୱେବସାଇଟଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଏଫଏକ୍ୟୁଏସ ଏବଂ ଅନଲାଇନ ସମ୍ବଳଗୁଡ଼ିକ :

ୱେବସାଇଟ :	www.sebi.gov.in
ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ୱେବସାଇଟ :	http://investor.sebi.gov.in
ୱେବସାଇଟ :	www.bseindia.com
ୱେବସାଇଟ :	www.nseindia.com
ୱେବସାଇଟ :	www.nsdl.co.in
ୱେବସାଇଟ :	www.cdslindia.com
ୱେବସାଇଟ :	www.msei.in

ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଆଣ୍ଡ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ବୋର୍ଡ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ଏସଇବିଆଇ ଭବନ
ପ୍ଲଟ ନଂ. ସି୪-ଏ,'ଜି' ବ୍ଲକ, ବାନ୍ଦ୍ରା କୁର୍ଲା କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, ବାନ୍ଦ୍ରା (ପୂର୍ବ), ମୁମ୍ବାଇ – ୪୦୦୦୫୧
ଟେଲିଫୋନ୍: +୯୧-୨୨-୨୬୪୪୯୦୦୦ / ୪୦୪୫୯୦୦୦ I ୱେବସାଇଟ: www.sebi.gov.in
ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ୱେବସାଇଟ: http://investor.sebi.gov.in

ଇଣ୍ଟରଆକ୍ଟିଭ ଭଏସ ରେସପନ୍ସ ସିଷ୍ଟମ (ଆଇଭିଆରଏସ): ଟେଲିଫୋନ୍: ନିବେଶକାରୀଙ୍କ
ଦେୟମୁକ୍ତ ହେଲ୍ପଲାଇନ: +୯୧-୨୨-୨୬୪୪୯୯୫୦ / ୪୦୪୫୯୯୫୦ ୧୮୦୦ ୨୨ ៧៥៧៥ and
୧୮୦୦ ୨୬୬ ୭୫୭୫
ନିବେଶକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ନିମନ୍ତେ: https://scores.gov.in

ବିଏସଇ ଏଲଟିଡି.
୨୫ତମ ଫ୍ଲୋର, ପି. ଜେ. ଟାୱାରର୍ସ, ଦଲାଲ ଷ୍ଟ୍ରିଟ, ଫୋର୍ଟ, ମୁମ୍ବାଇ – - ୪୦୦ ୦୦୧
Tel. : ୦୨୨ ୨୨୭୨୨୩୩/୩୪
ୱେବସାଇଟ: www.bseindia.com E-mail Id: is@bseindia.com

ନ୍ୟାସନାଲ ସିକ୍ୟୁରିଟିସ୍ ଡିପୋଜିଟରୀ ଲିମିଟେଡ୍
ଟ୍ରେଡ ୱାର୍ଲଡ, 'ଏ' ଉଇଙ୍ଗ, ୪ର୍ଥ ଏବଂ ୫ମ ଫ୍ଲୋର୍ସ, କମଳା ମୀଲସ କମ୍ପାଉଣ୍ଡ, ଲୋୟର ପାରେଲ,
ମୁମ୍ବାଇ - ୪୦୦ ୦୧୩
ଟେଲିଫୋନ୍: (୦୨୨) ୨୪୯୯ ୪୨୦୦ | ଫ୍ୟାକ୍ସ : (୦୨୨) ୨୪୯୭ ୬୩୫୧
ନିବେଶକାରୀ ହେଲ୍ପଲାଇନ ନଂ.୧୮୦୦ ୧୦୨୦ ୯୯୦ / ୧୮୦୦ ୨୨୪ ୪୩୦
ୱେବସାଇଟ: www.nsdl.co.in

ନ୍ୟାସନାଲ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ଏଲଟିଡି.
ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ପ୍ଲାଜା, ସି-୧, ବ୍ଲକ ଜି, ବାନ୍ଦ୍ରା କୁର୍ଲା କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, ବାନ୍ଦ୍ରା (ଇ), ମୁମ୍ବାଇ -୪୦୦ ୦୫୧
Tel No: (୦୨୨) ୨୬୫୯୮୧୦୦ - ୯୧୧୪
Fax No: (୦୨୨) ୨୬୫୯୮୧୨୦

ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଡିପୋଜିଟରୀ ସର୍ଭିସେସ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍
ମାରାଥନ ଫ୍ୟୁଚରେକ୍ସ, ଏ ଉଇଙ୍ଗ, ୨୫ତମ ଫ୍ଲୋର, ମଫତଲାଲ ମୀଲସ କମ୍ପାଉଣ୍ଡ,
ଏନ. ଏମ. ଯୋଶୀ ମାର୍ଗ,ଲୋୟର ପାରେଲ (ଇ), ମୁମ୍ବାଇ - ୪୦୦ ୦୧୩.
ଦେୟମୁକ୍ତ ହେଲ୍ପଲାଇନ: ୧୮୦୦-୨୦୦-୫୫୩୩
ୱେବସାଇଟ : www.cdslindia.com

ମେଟ୍ରୋପଲିଟାନ ଷ୍ଟକ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍
Vଭିବଜ୍ୟୋର ଟାୱାରର୍ସ, ୪ର୍ଥ ଫ୍ଲୋର, ପ୍ଲଟ ନଂ. ସି-୬୨, ଟ୍ରାଇଡେଣ୍ଟ ହୋଟେଲ ସାମ୍ନା,
ବାନ୍ଦ୍ରା କୁର୍ଲା କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, ବାନ୍ଦ୍ରା (ଇ), ମୁମ୍ବାଇ - ୪୦୦ ୦୯୮
କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ : +୯୧ ୨୨ ୬୧୧୨ ୯୦୦୦

ମାଗଣା ବିତରଣ ପାଇଁ